

پایش ملی محیط کسب و کار ایران با تمرکز بر استان مرکزی – پاییز ۹۹

تهیه و تنظیم: دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش
خصوصی استان مرکزی

زمستان ۹۹

مقدمه:

- محیط کسب و کار به مجموعه عواملی گفته می شود که بر عملکرد یا اداره بنگاه های اقتصادی موثر هستند اما تقریباً خارج از کنترل مدیران بنگاه ها قرار دارند.
- امروزه، بهبود محیط کسب و کار یکی از مهمترین راهبردهای توسعه اقتصادی در هر کشور به شمار می رود و علاوه بر آن هر چه محیط کسب و کار در یک کشور شرایط بهتری داشته باشد، بهره برداری از فرصت های کارآفرینی بیشتر و هر چه بهره برداری از فرصت های کارآفرینی در جامعه بیشتر باشد، عملکرد اقتصاد آن کشور و خلق ارزش و ثروت در آن جامعه نیز بیشتر می شود.
- بهبود محیط کسب و کار، نیازمند برنامه ریزی و سیاست گذاری مطلوب دارد که دستیابی به این مهم نیز نیازمند وجود فرآیندی مستمر برای پایش و سنجش وضعیت محیط کسب و کار در هر کشور است.

• سال ۱۳۹۰، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار را تصویب کردند.

به موجب ماده ۴ این قانون:

• ((اتاق ها موظفند به منظور اطلاع سیاست گذاران از وضعیت محیط کسب و

کار در کشور، شاخص های ملی محیط کسب و کار ایران را تدوین و به طور

سالانه و فصلی حسب مورد به تفکیک استان ها، بخش ها و فعالیت های

اقتصادی، سنجش و اعلام نمایند))

معرفی مولفه های طرح پایش:

- ۱- نحوه استقبال مشتریان از نوآوری و ابتکار در ارائه خدمات و محصول
- ۲- برداشت های سلیقه ای از قوانین و مقررات توسط ماموران محیط زیست، شهرداری، گمرک، بهداشت و...
- ۳- بی تعهدی طرف های قرارداد و معامله به اجرای تعهدات و وعده هایشان
- ۴- بی ثباتی سیاست ها، قوانین و مقررات و رویه های اجرایی ناظر به کسب و کار
- ۵- غیر قابل پیش بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات
- ۶- رویه های سختگیرانه اداره های کار و بیمه تامین اجتماعی برای مدیریت نیروی انسانی
- ۷- تمایل عمومی به خرید کالاهای خارجی و بی رغبتی به خرید محصولات ایرانی
- ۸- تولید و عرضه نسبتا آزاد کالاهای غیر استاندارد و تقلبی در بازار
- ۹- وجود رقابت غیر منصفانه شرکت ها و موسسات دولتی یا شبه دولتی در بازار
- ۱۰- رویه های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات

معرفی مولفه های طرح پایش:

- ۱۱- دشواری تامین مالی از بانک ها
- ۱۲- فقدان یا شفاف نبودن آمار و اطلاعات مورد نیاز برای فعالیت اقتصادی
- ۱۳- ضعف زیرساخت های حمل و نقل (جاده ای، ریلی، هوایی، دریایی و بندری)
- ۱۴- ضعف دادگاه ها در رسیدگی به شکایات و پیگرد موثر متجاوزان به حقوق دیگران
- ۱۵- وجود انحصار، امتیاز یا هر نوع رانت به یک یا تعدادی از رقبای بازار
- ۱۶- ضعف نظام توزیع و مشکل در رساندن محصول به بازار
- ۱۷- عرضه کالاها و محصولات قاچاق در بازار ایران
- ۱۸- فقدان ارتباط مناسب میان عوامل تامین مواد اولیه، تولید و عرضه یک محصول در بازار
- ۱۹- دخالت های غیر منطقی نهاد های حاکمیتی در تعیین قیمت ها در بازار
- ۲۰- کارگریزی عمومی و ضعف فرهنگ کار در جامعه

معرفی مولفه های طرح پایش:

- ۲۱- کمبود تقاضا در بازار
- ۲۲- کمبود فناوری های نوین و تجهیزات مورد نیاز
- ۲۳- کمبود نیروی کار ماهر
- ۲۴- محدودیت های دسترسی به شبکه (تلفن همراه و اینترنت)
- ۲۵- محدودیت دسترسی به آب
- ۲۶- محدودیت دسترسی به حامل های انرژی (برق، گاز و گازوئیل و...)
- ۲۷- فساد و سوء استفاده افراد از مقام و موقعیت اداری در دستگاه های اجرایی
- ۲۸- موانع در فرآیند های اداری و اخذ مجوز های کسب و کار در دستگاه های اجرایی

محاسبه شاخص ها و زیر شاخص های محیط کسب و کار

پس از استخراج داده ای پیمایشی برای هر مولفه، میانگین ارزیابی هر استان در هر بخش محاسبه می شود. در فرمول زیر مشارکت کنندگان هر استان (i) در هر بخش (j) از اندیس k نشان دهنده رای ده نظر است.

شاخص ارزیابی هر نماگر در کل نیز با استفاده از وزن های استانی و وزن های بخشی و فرمول زیر محاسبه می شود.

$$I = \sum_{i=1}^m \sum_{j=1}^3 W_i S_j P_{ij}$$

محاسبه می شود.

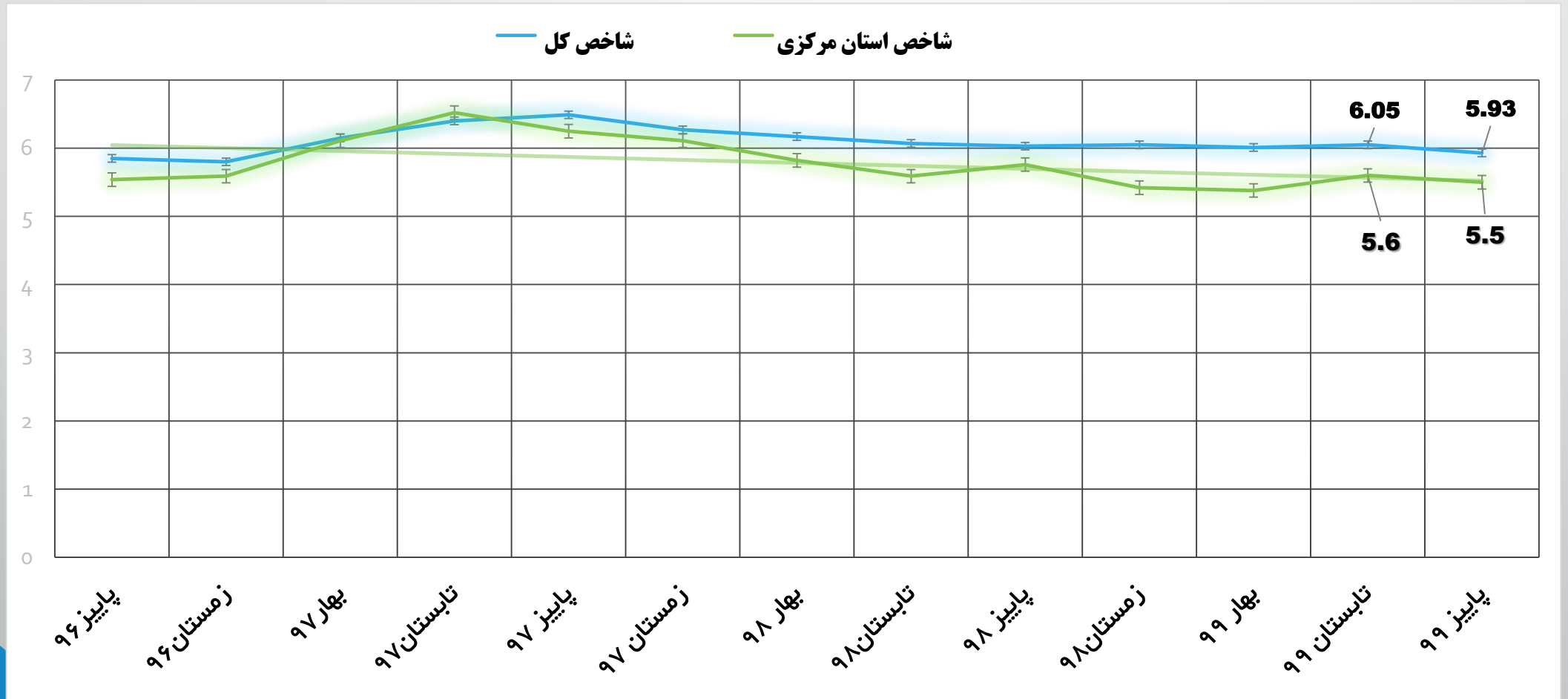
$$I_i = \sum_{j=1}^3 S_j P_{ij}$$

$$I_i = \sum_{j=1}^3 S_j P_{ij}$$

$$q_{ij} = \frac{\sum_{k=1}^n q_{ijk}}{n_{ij}}$$

نمودارها و تحلیل آماری

رقم شاخص ملی

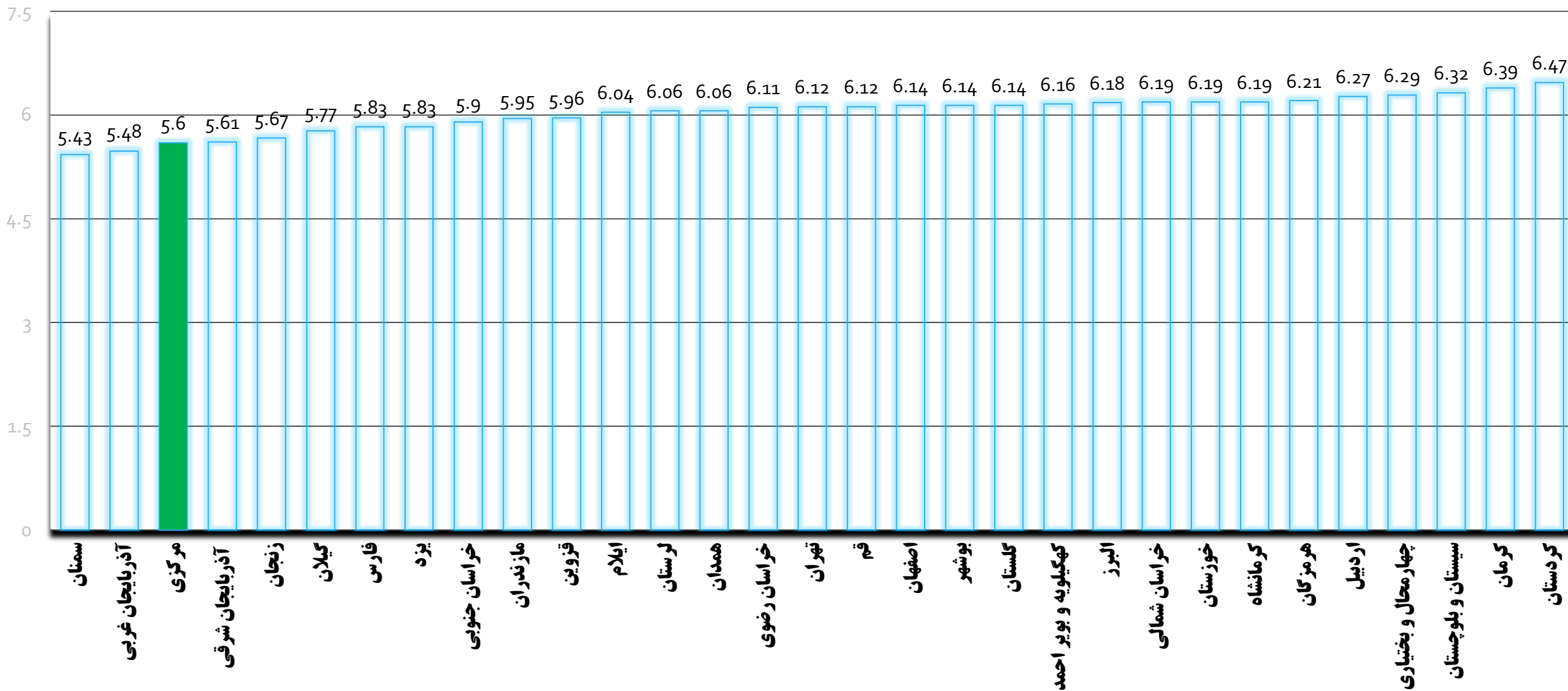
- بر اساس نتایج حاصل از پایش ملی محیط کسب و کار ایران در پاییز ۱۳۹۹، رقم شاخص ملی، ۵/۵۰ (نمره بدترین ارزیابی ۱۰ است) محاسبه شده که بهتر از وضعیت این شاخص در ارزیابی فصل گذشته (تابستان ۹۹ با میانگین ۰۵ / ۶) است.

نمودار شاخص استانی محیط کسب و کار در تابستان ۱۳۹۹

رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۹ در کشور ۳ می باشد

مطلوب متوسط نامطلوب

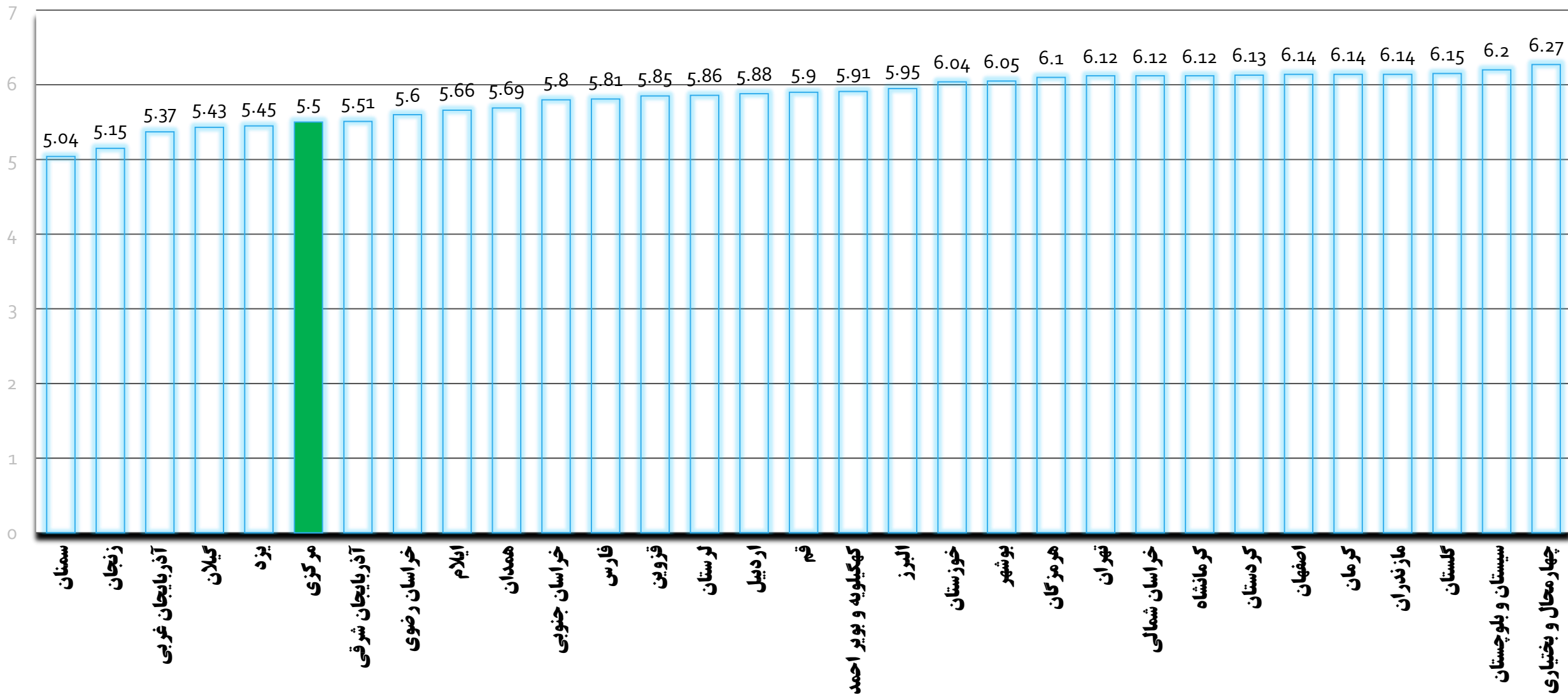

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مرکزی

نمودار شاخص استانی محیط کسب و کار در پاییز ۱۳۹۹

رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹ در کشور ۶ می باشد

مطلوب متوسط نامطلوب

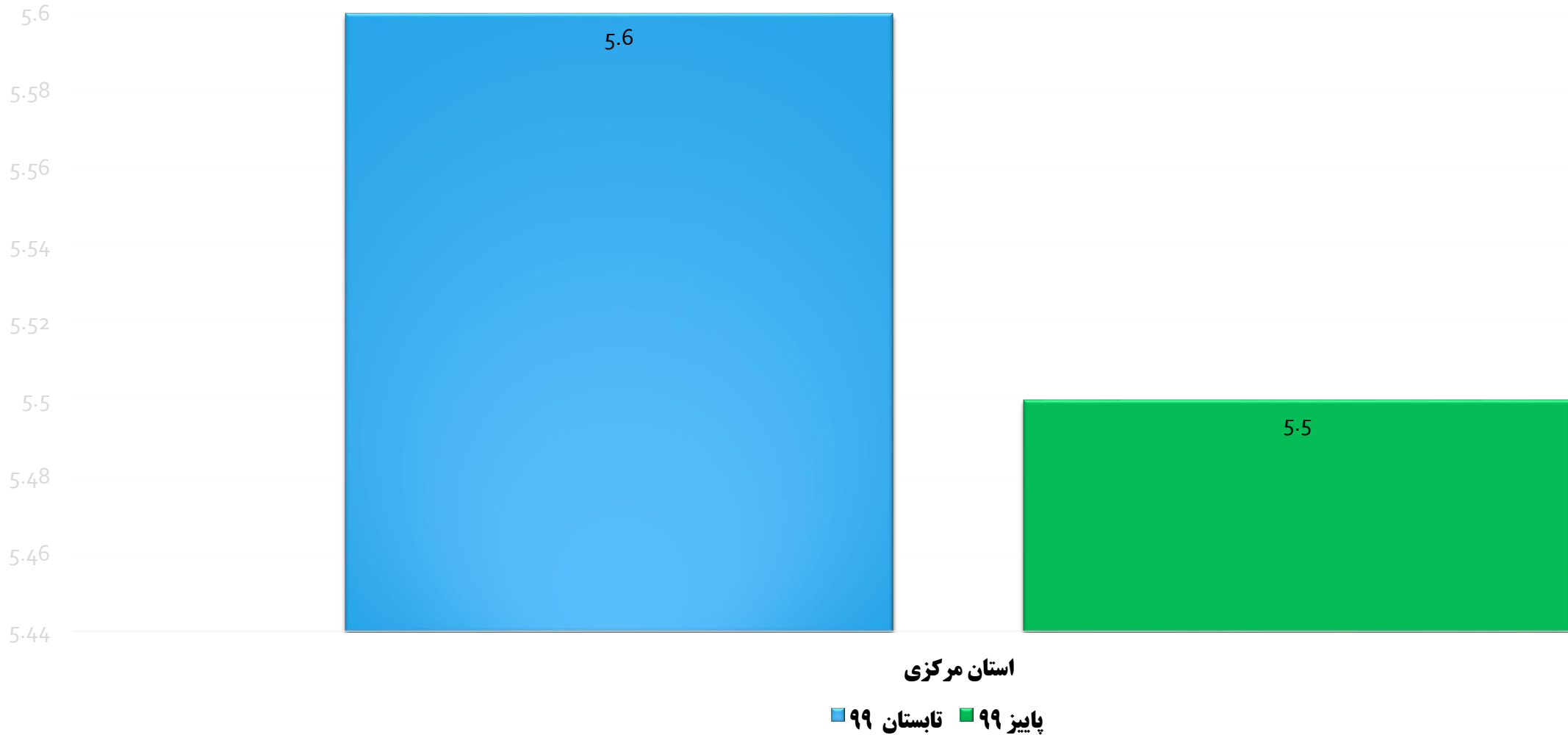
شاخص محیط کسب و کار استان مرکزی

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مرکزی

۰/۱۰ افزایش امتیاز استان مرکزی در پاییز ۹۹ نسبت به تابستان ۹۹

رتبه ۶ در پاییز ۹۹

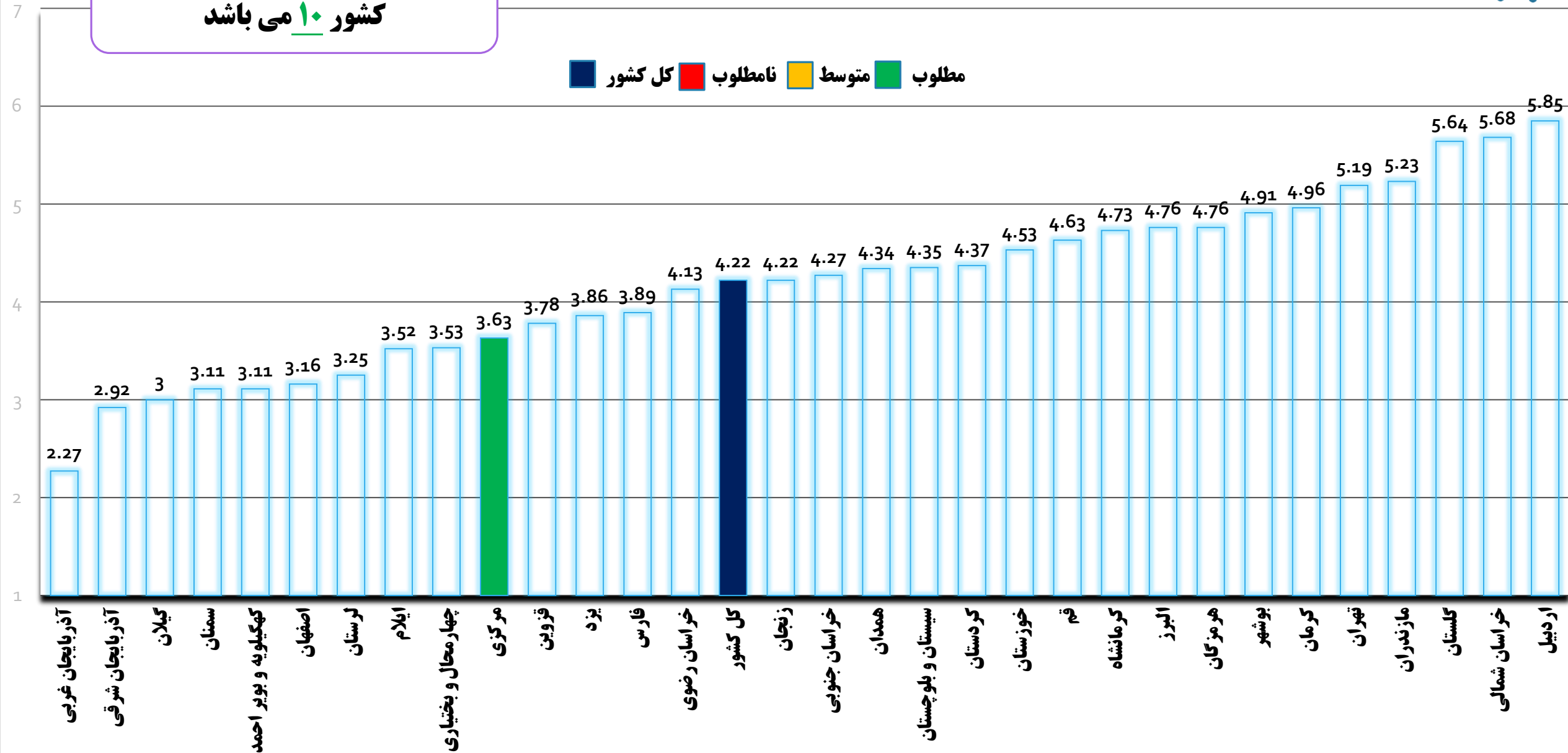

۱- نحوه استقبال مشتریان از نوآوری و ابتکار در ارائه خدمات و محصول

رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹ در کشور ۱۰ می باشد

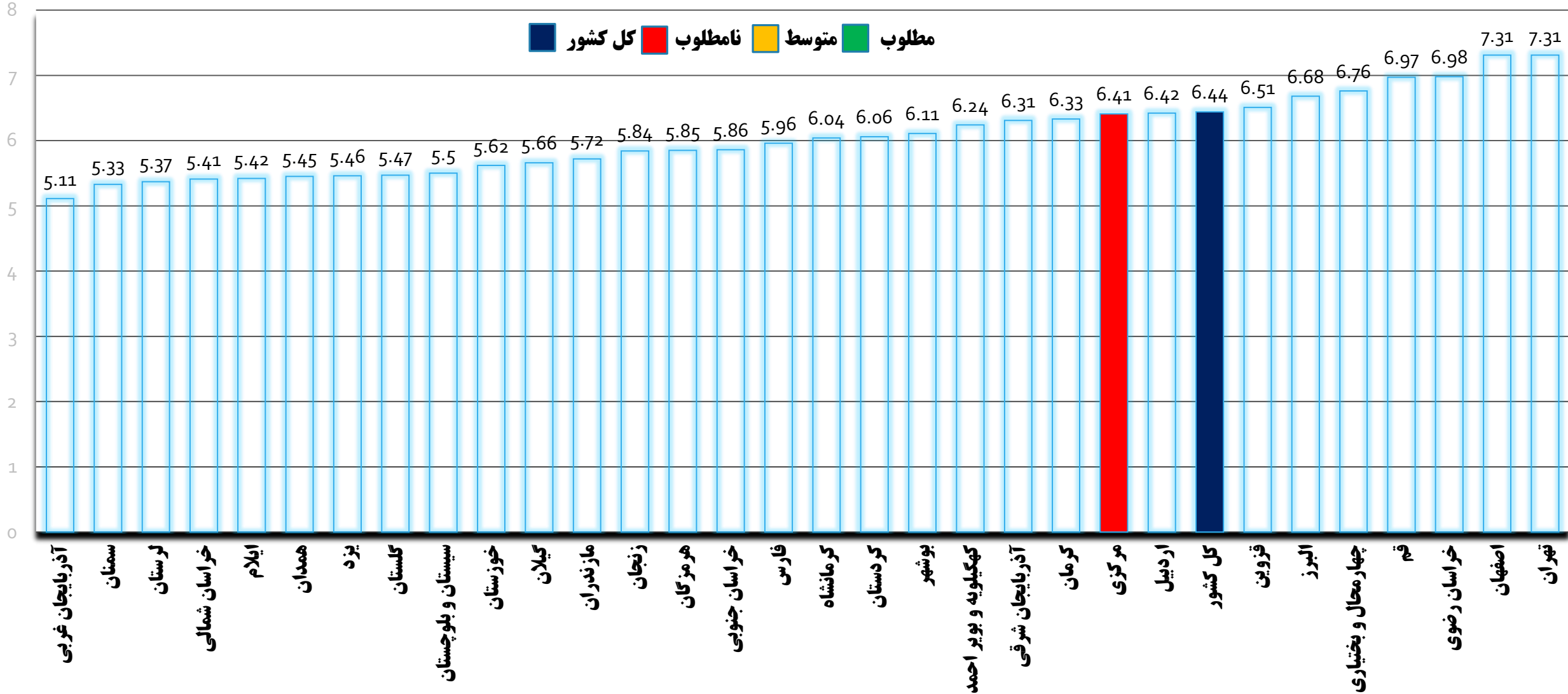
مطلوب متوسط نامطلوب کل کشور

۲- برداشت های سلیقه ای از قوانین و مقررات توسط ماموران محیط زیست، شهرداری، گمرک، بهداشت و...

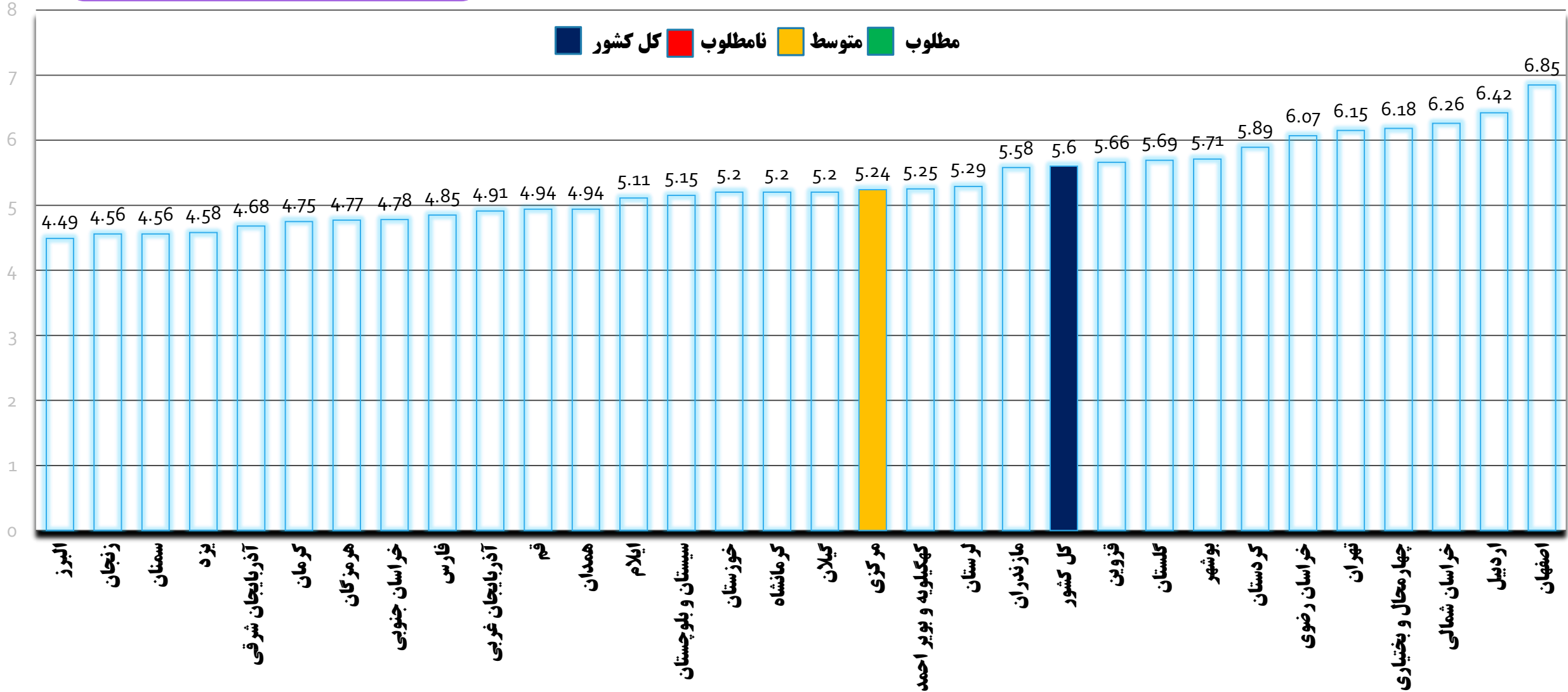
رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹ در کشور
۲۳ می باشد

۳- بی تعهدی طرف های قرارداد و معامله به اجرای تعهدات و وعده هایشان

رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹ در کشور ۱۹ می باشد

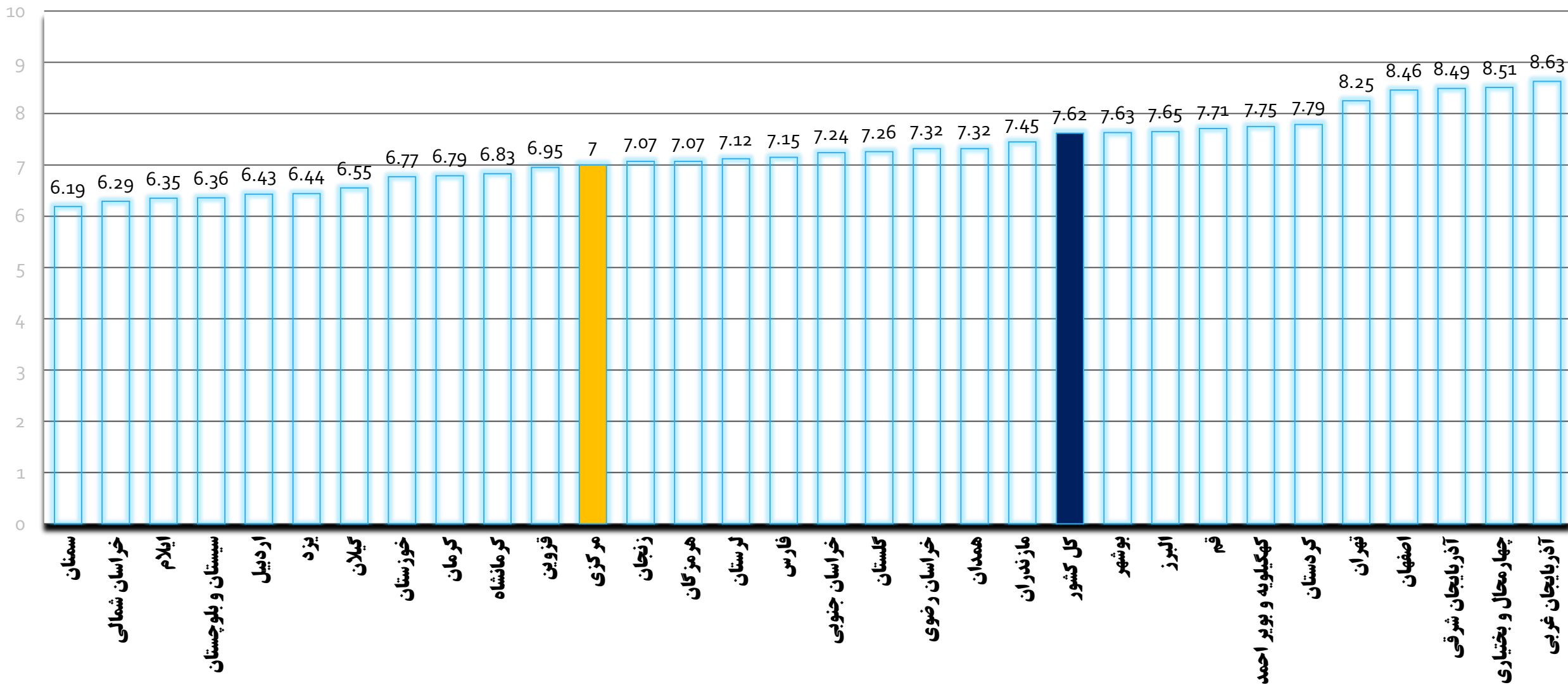

۴- بی ثباتی سیاست ها، قوانین و مقررات و رویه های اجرایی ناظر به کسب و کار

رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹ در کشور ۱۲ می باشد

مطلوب متوسط نامطلوب کل کشور

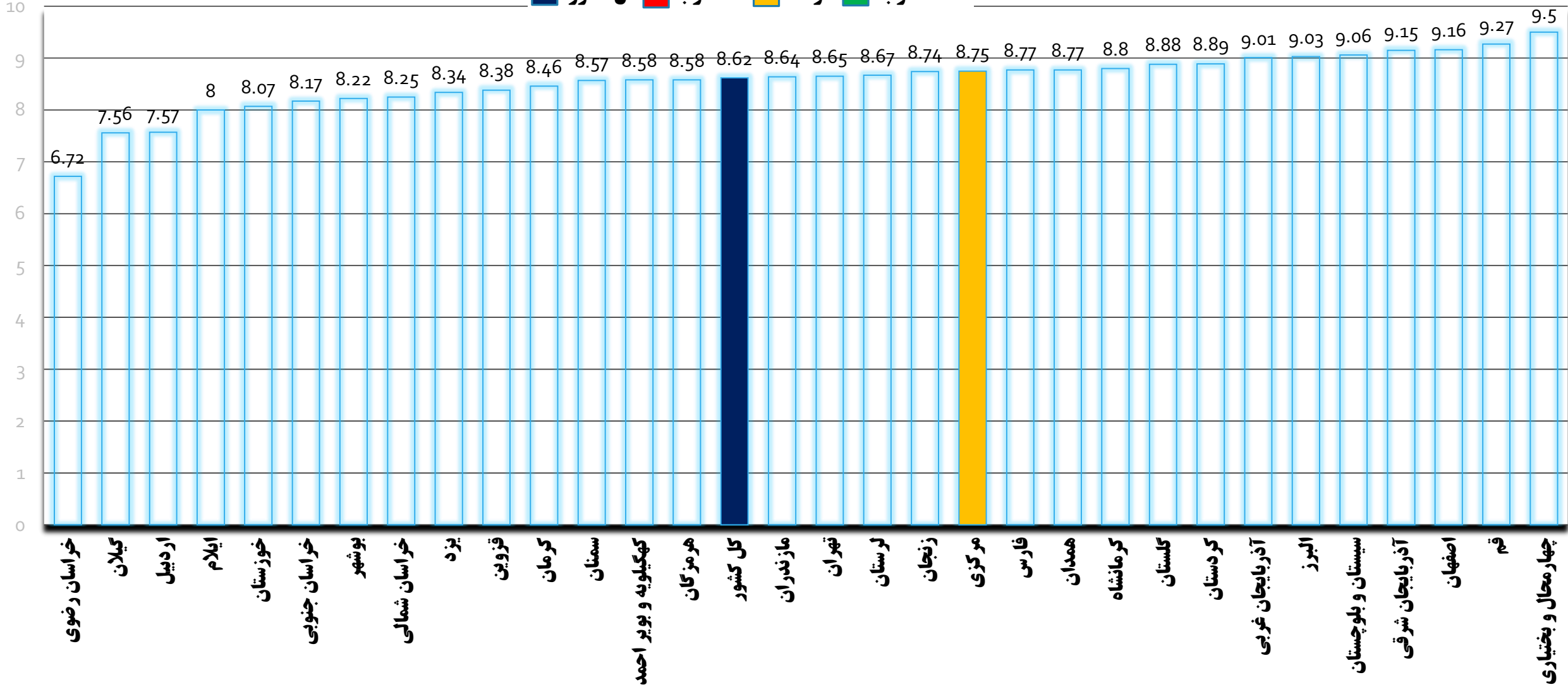

۵- غیر قابل پیش بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات

رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹ در کشور ۱۸امی باشد

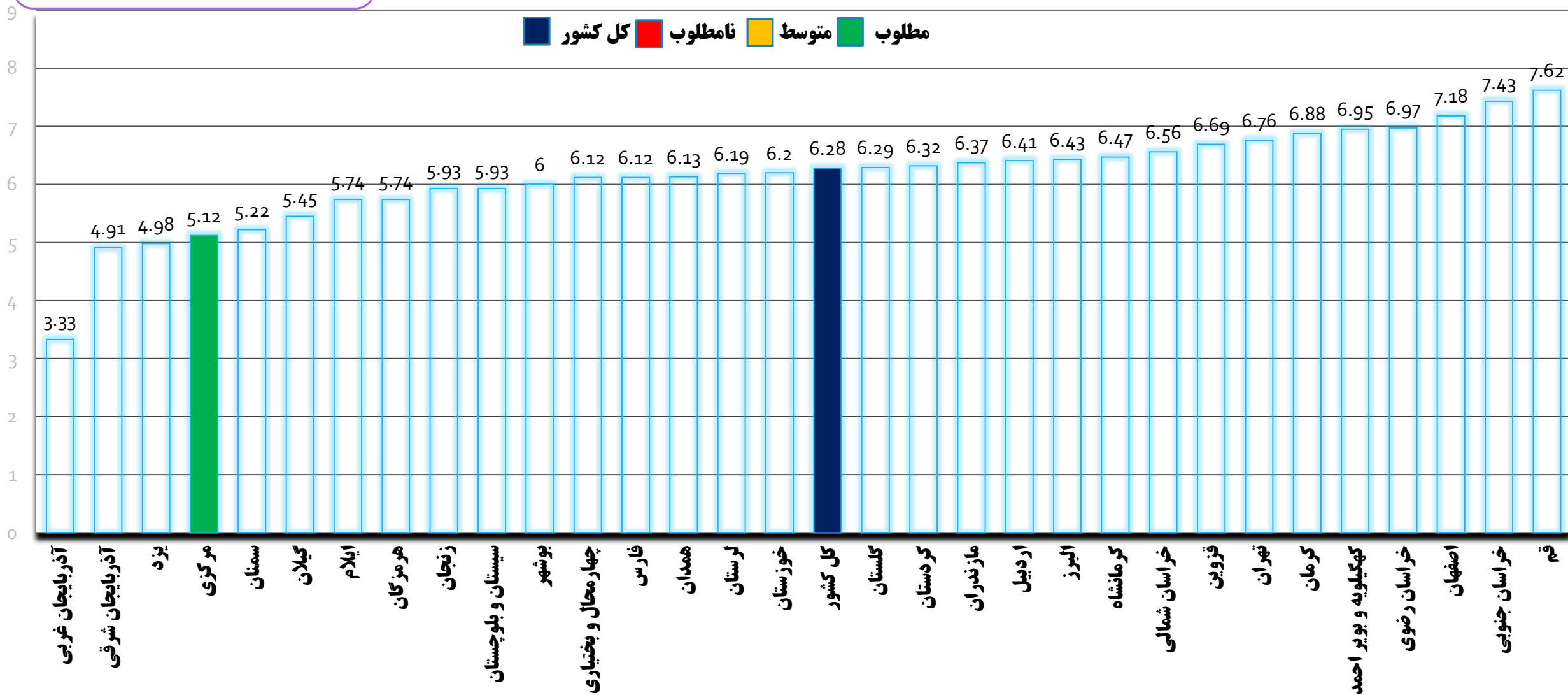
مطلوب متوسط نامطلوب کل کشور

۶- رویه های سختگیرانه اداره های کار و بیمه تامین اجتماعی برای مدیریت نیروی انسانی

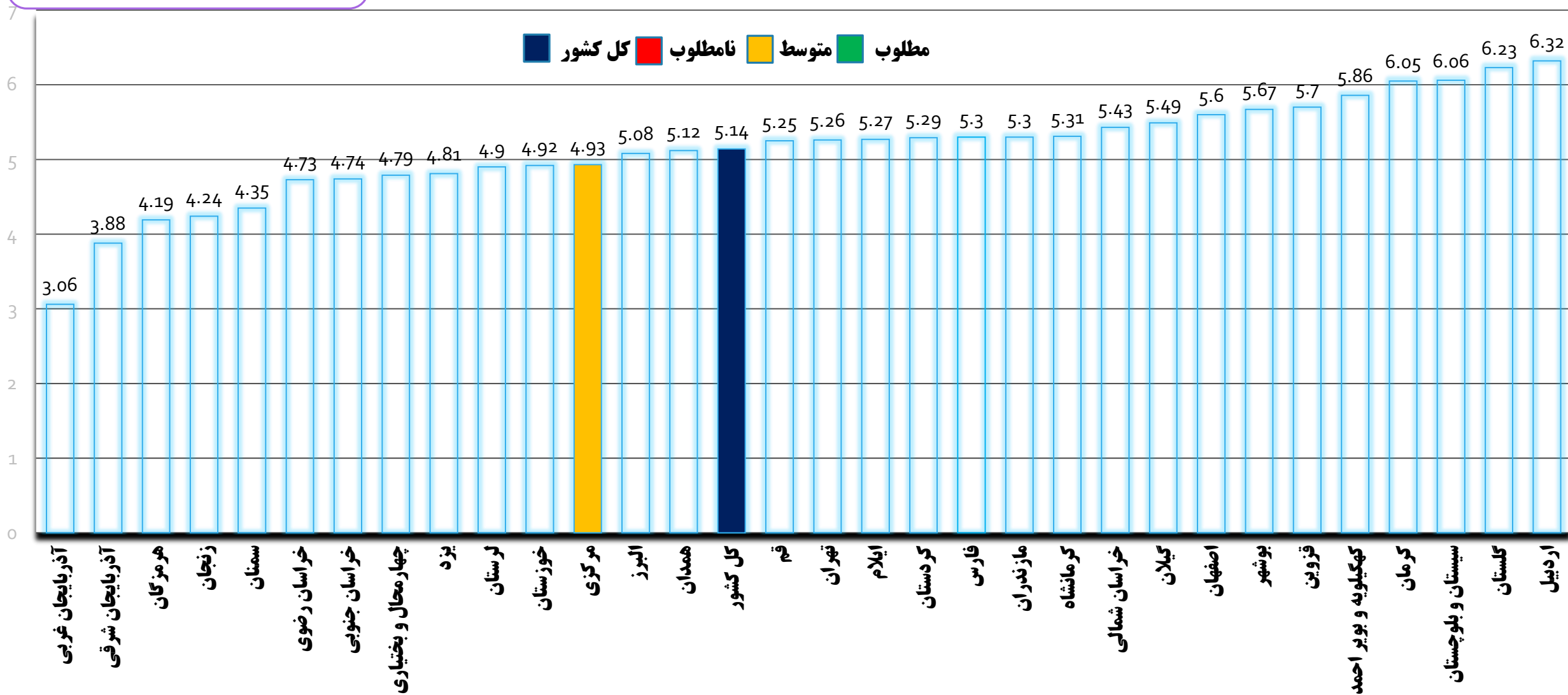
رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹
در کشور ۴ می باشد

۷- تمایل عمومی به خرید کالاهای خارجی و بی رغبتی به خرید محصولات ایرانی

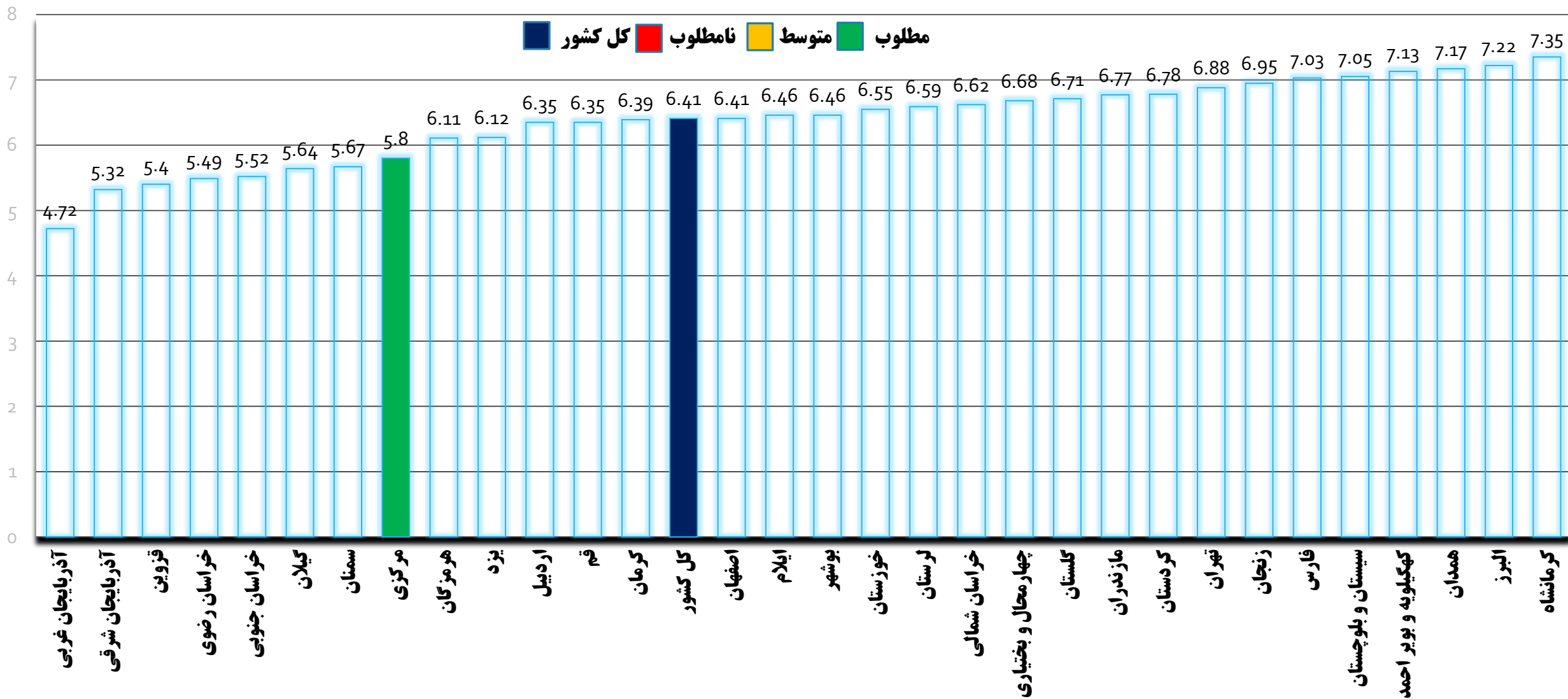
رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹
در کشور ۱۲می باشد

۸- تولید و عرضه نسبتاً آزاد کالاهای غیر استاندارد و تقلبی در بازار

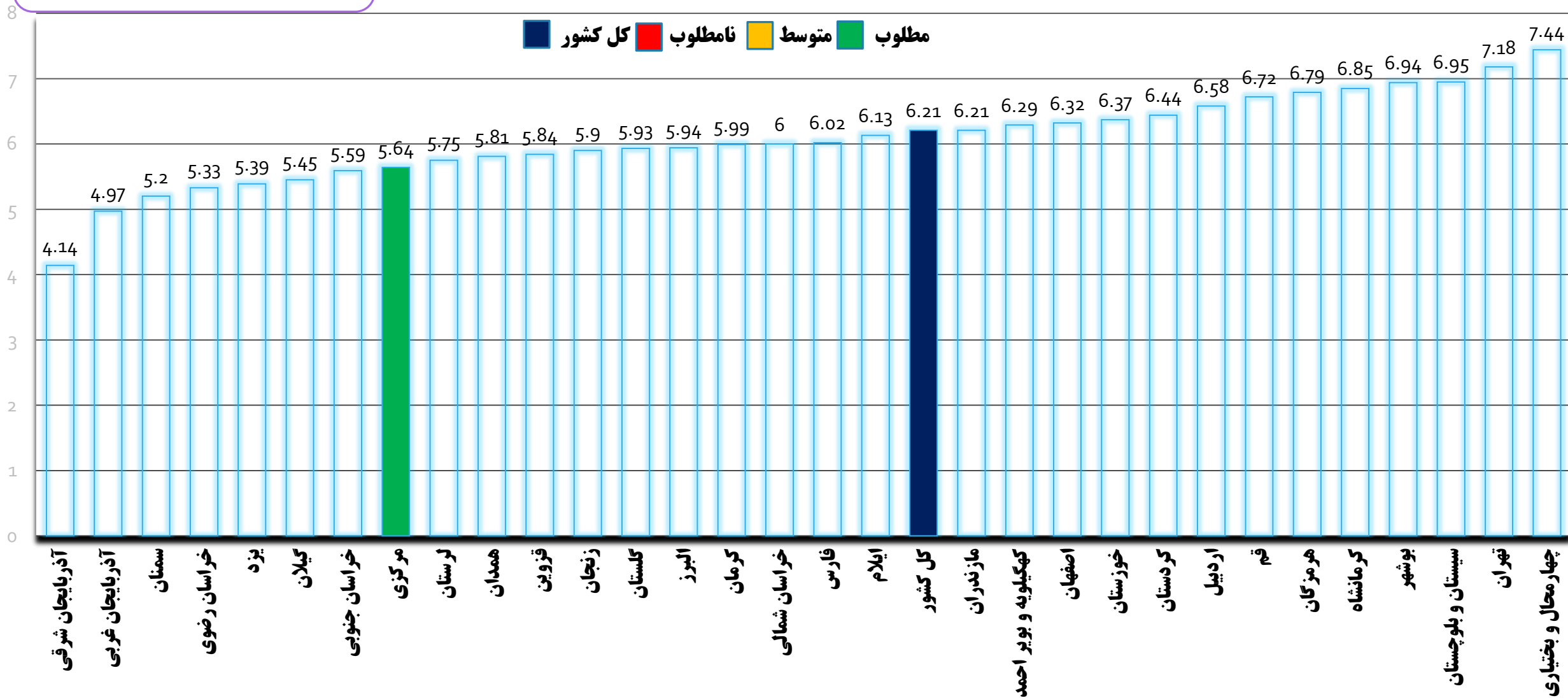
رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹
در کشور **۸** می باشد

۹- وجود رقابت غیر منصفانه شرکت‌ها و موسسات دولتی یا شبه دولتی در بازار

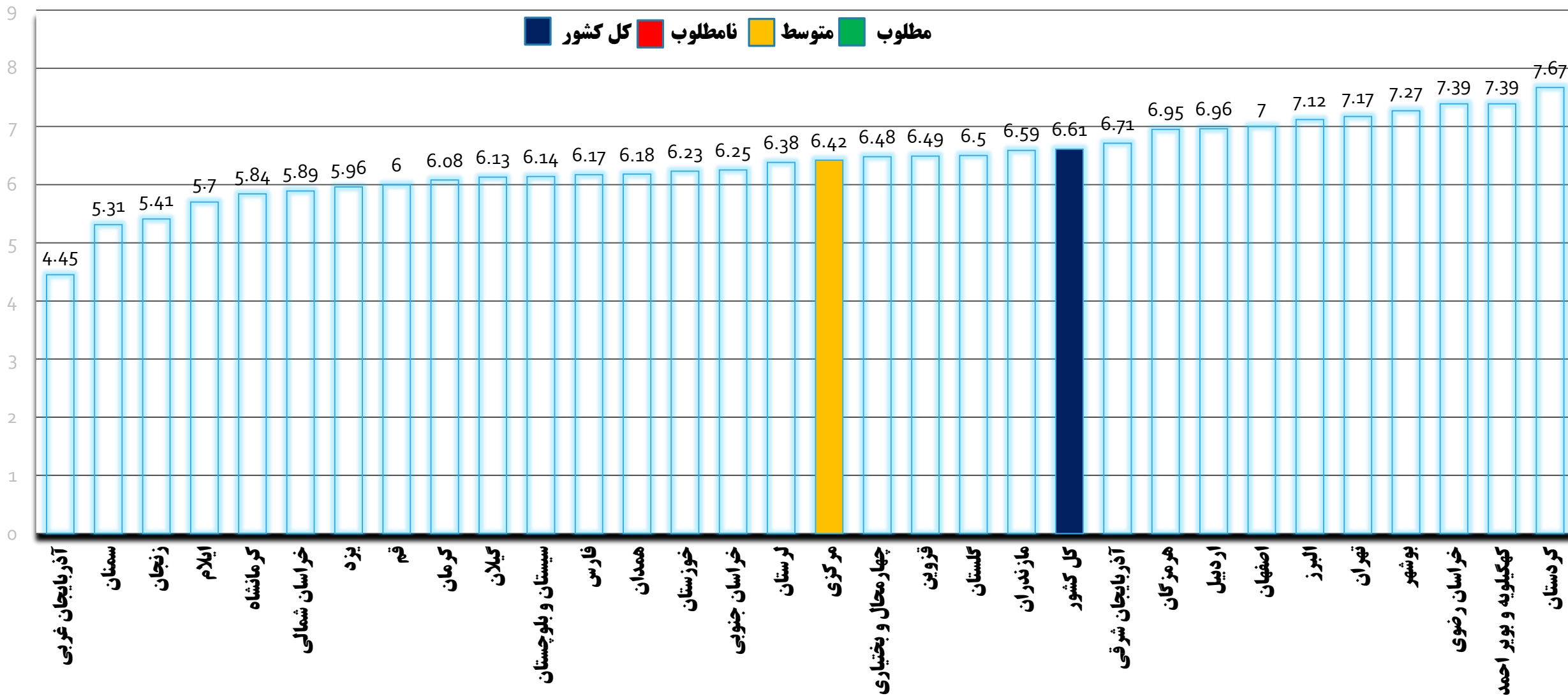
رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹
در کشور **۸** می باشد

۱۰- رویه های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات

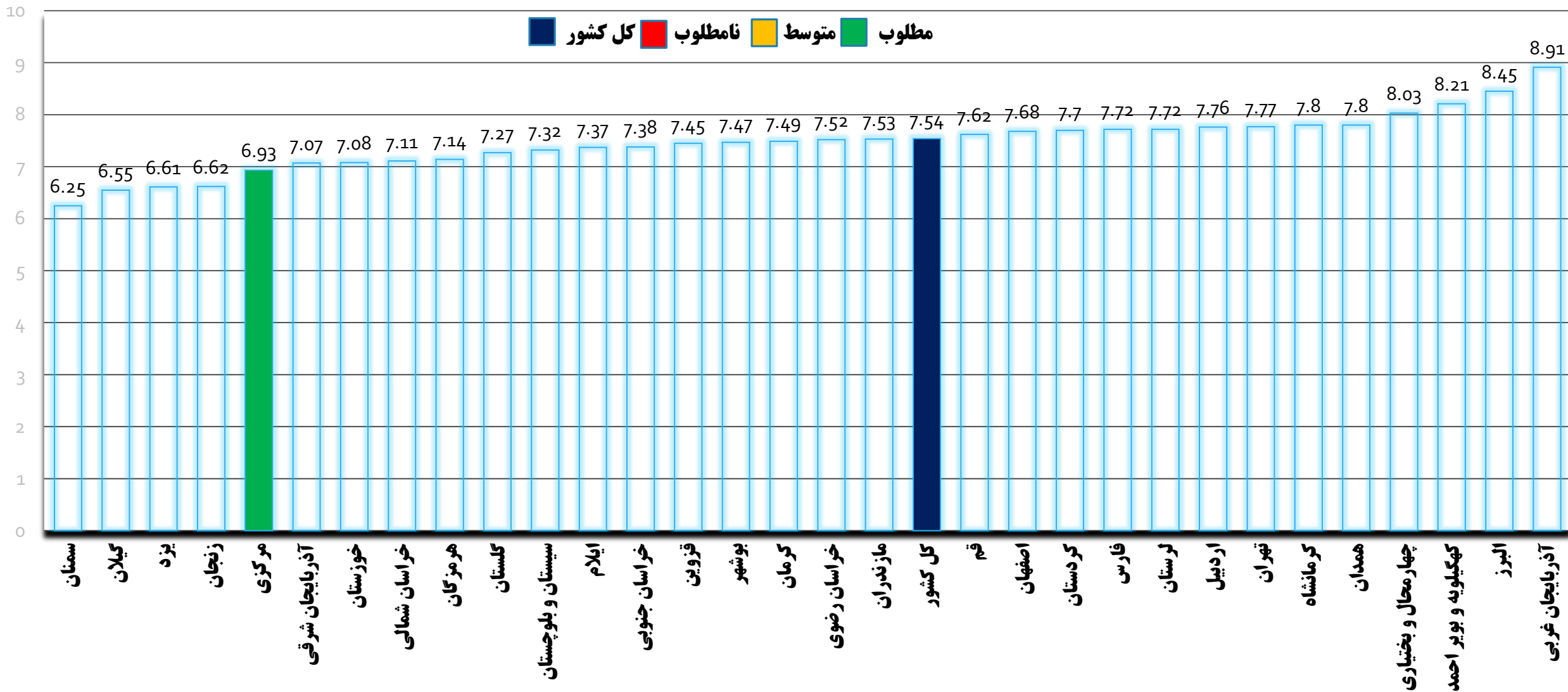
رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹
در کشور ۱۷ می باشد

۱۱-دشواری تامین مالی از بانک ها

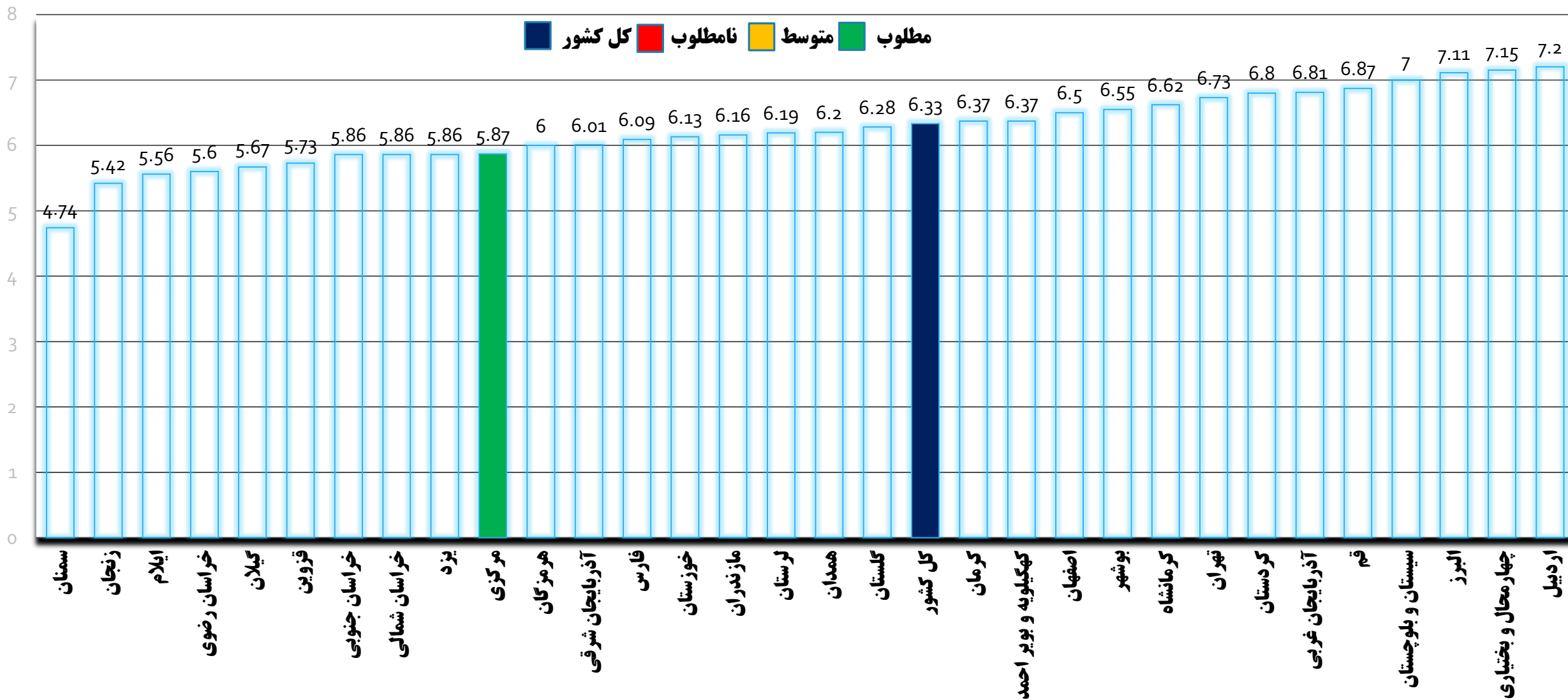
رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹
در کشور ۵ می باشد

۱۲- فقدان یا شفاف نبودن آمار و اطلاعات مورد نیاز برای فعالیت اقتصادی

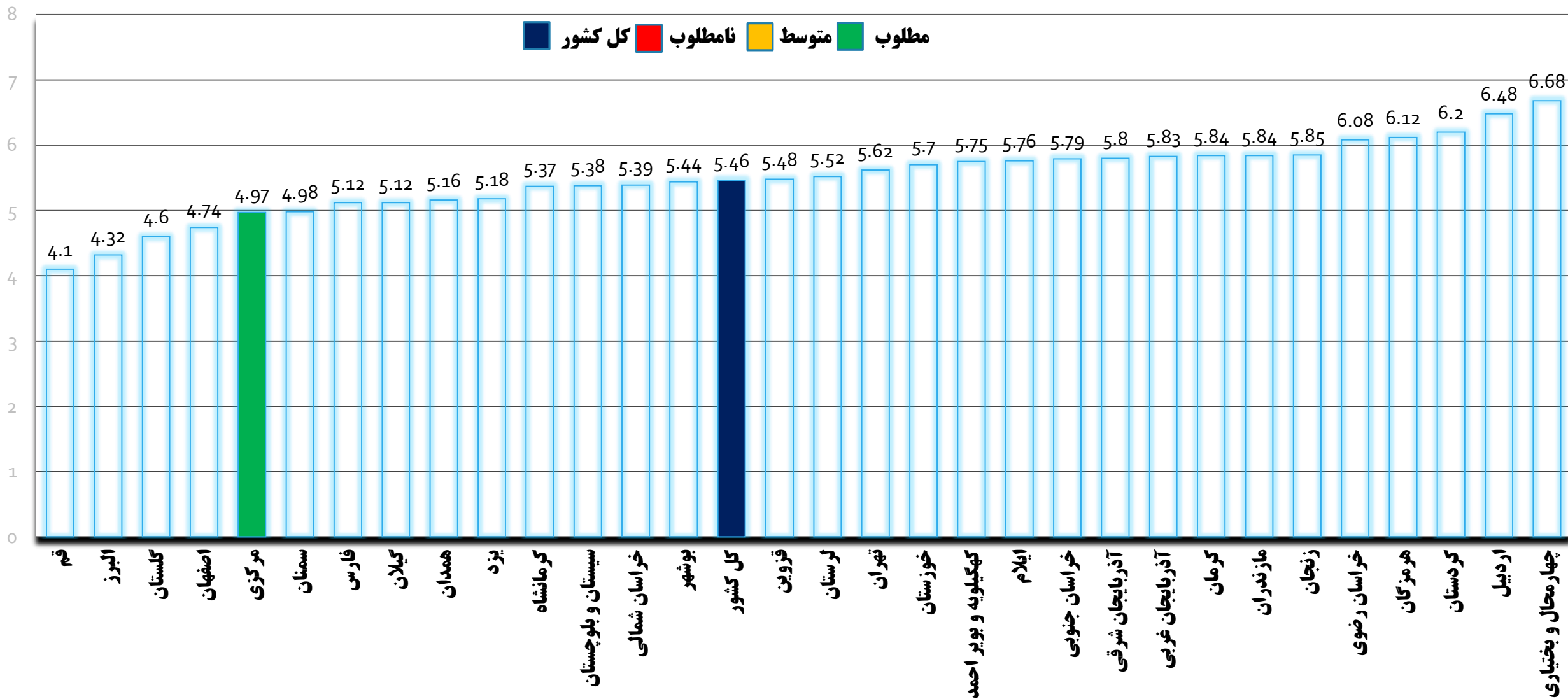
رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹
در کشور ۱۰ می باشد

۱۳- ضعف زیرساخت های حمل و نقل (جاده ای، ریلی، هوایی، دریایی و بندری)

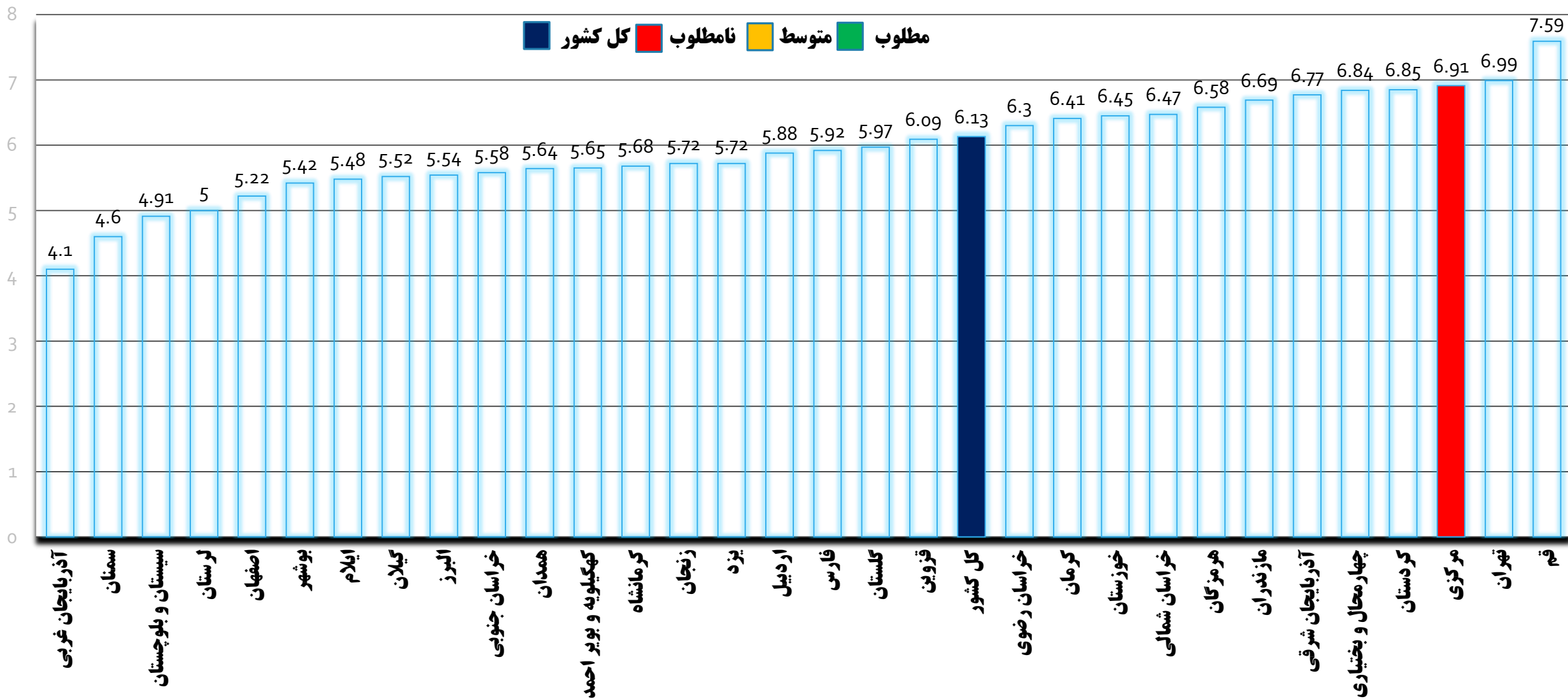
رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹
در کشور **۵** می باشد

۱۴- ضعف دادگاه ها در رسیدگی به شکایات و پیگیری موثر متجاوزان به حقوق دیگران

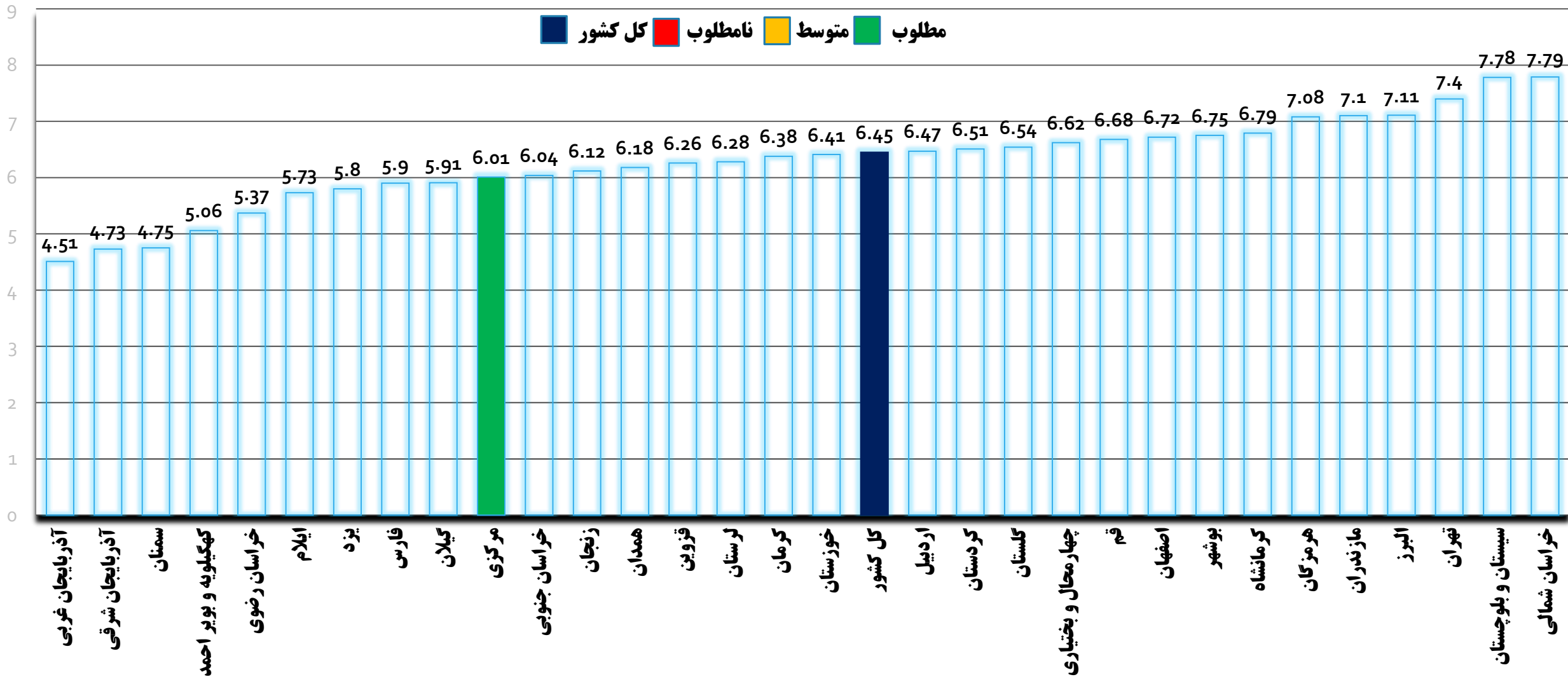
رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹
در کشور ۲۹ می باشد

۱۵- وجود انحصار، امتیاز یا هر نوع رانت به یک یا تعدادی از رقبای بازار

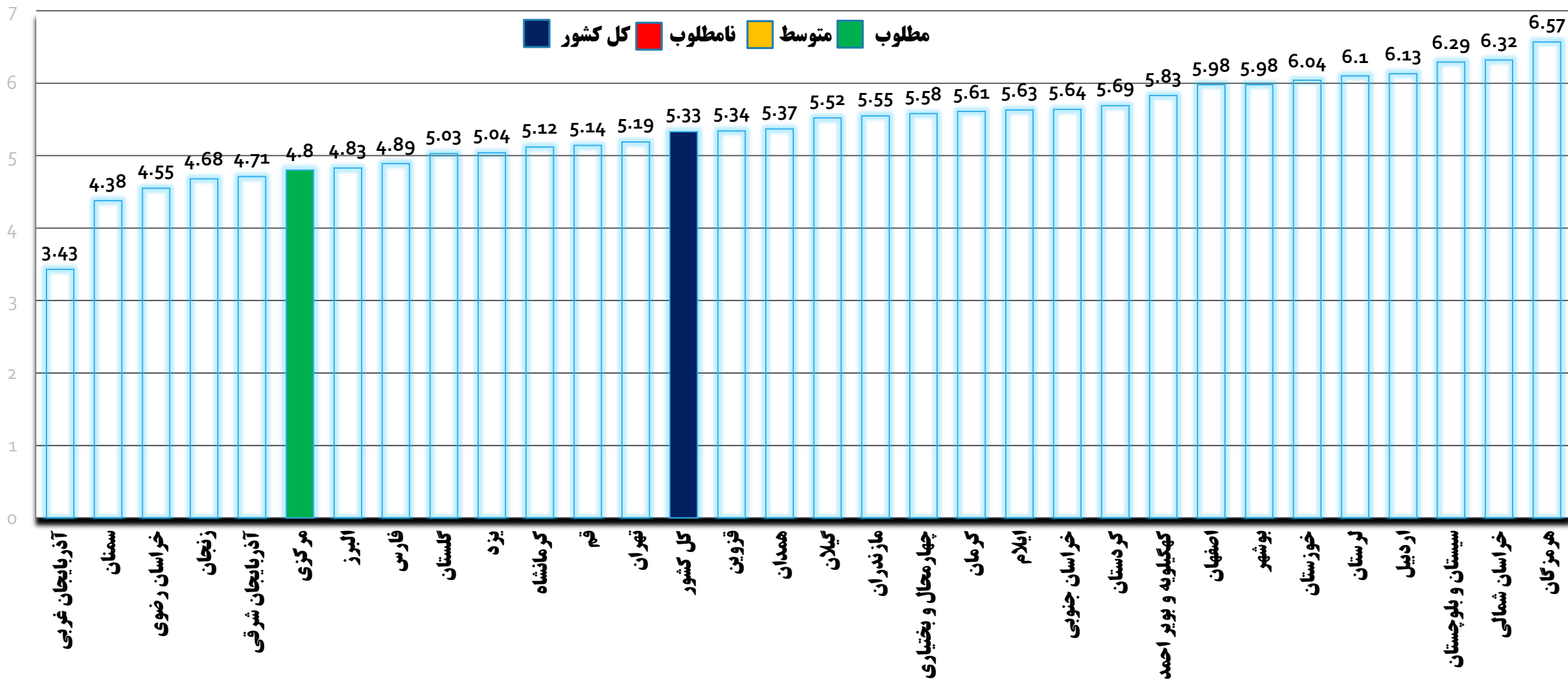
رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹ در کشور ۱۰امی باشد

۱۶- ضعف نظام توزیع و مشکل در رساندن محصول به بازار

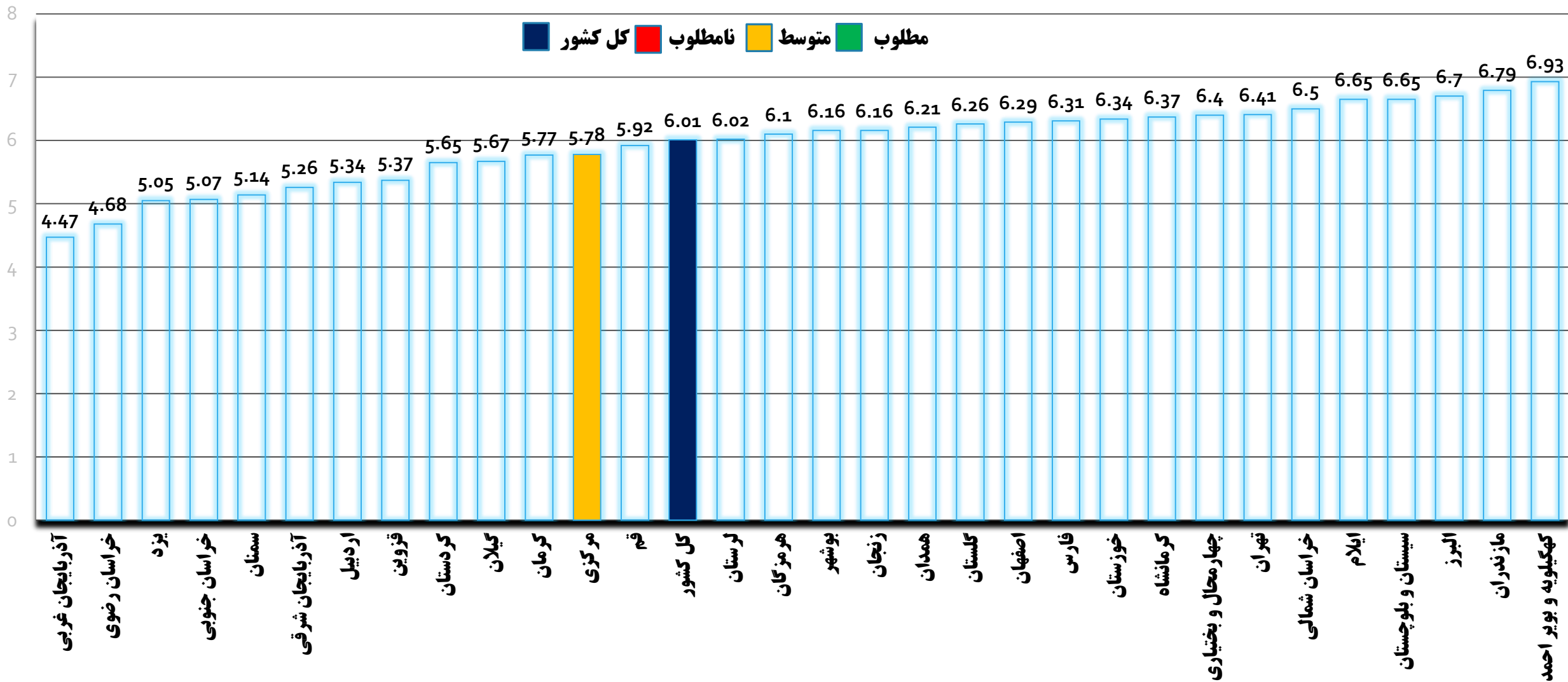
رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹ در کشور ۶ می باشد

۱۷- عرضه کالاها و محصولات قاچاق در بازار ایران

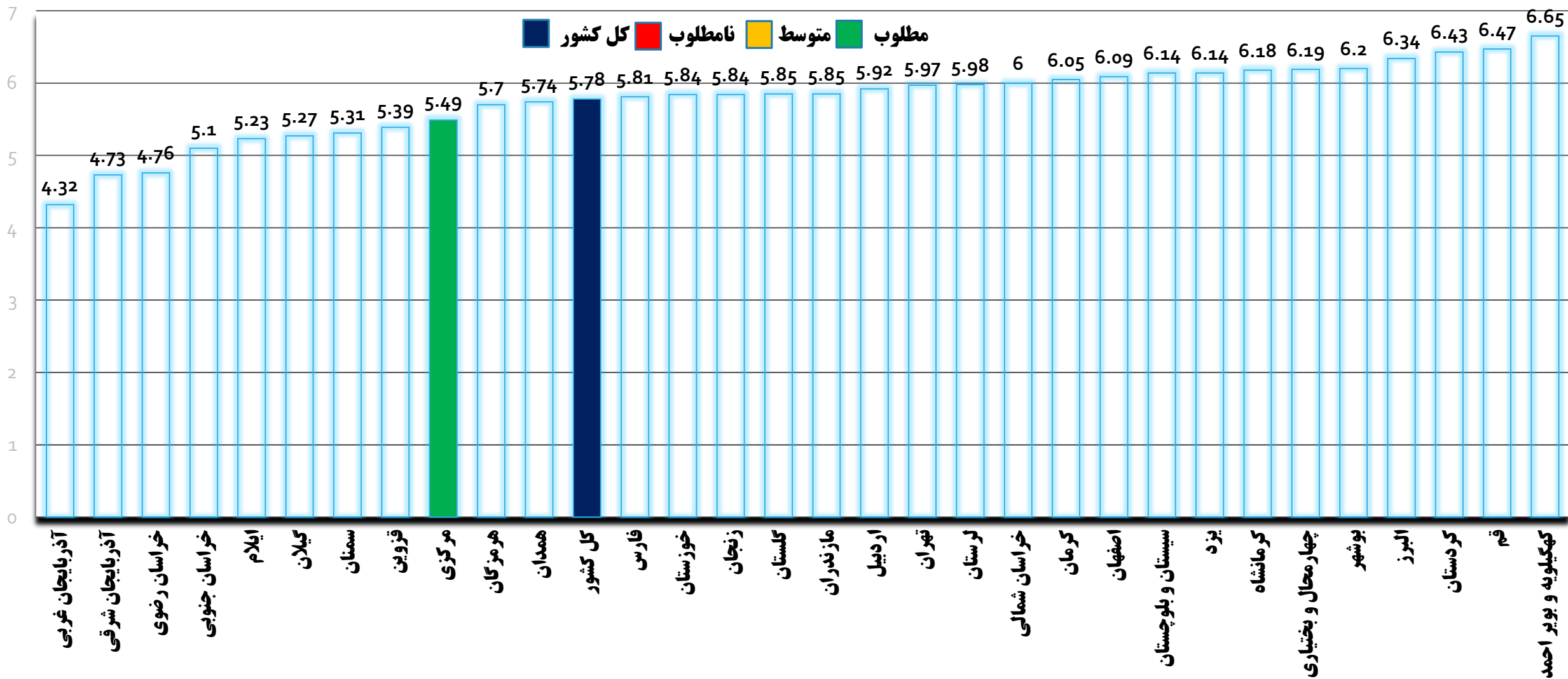
رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹ در کشور ۱۲ می باشد

۱۸- فقدان ارتباط مناسب میان عوامل تامین مواد اولیه ، تولید و عرضه یک محصول در بازار

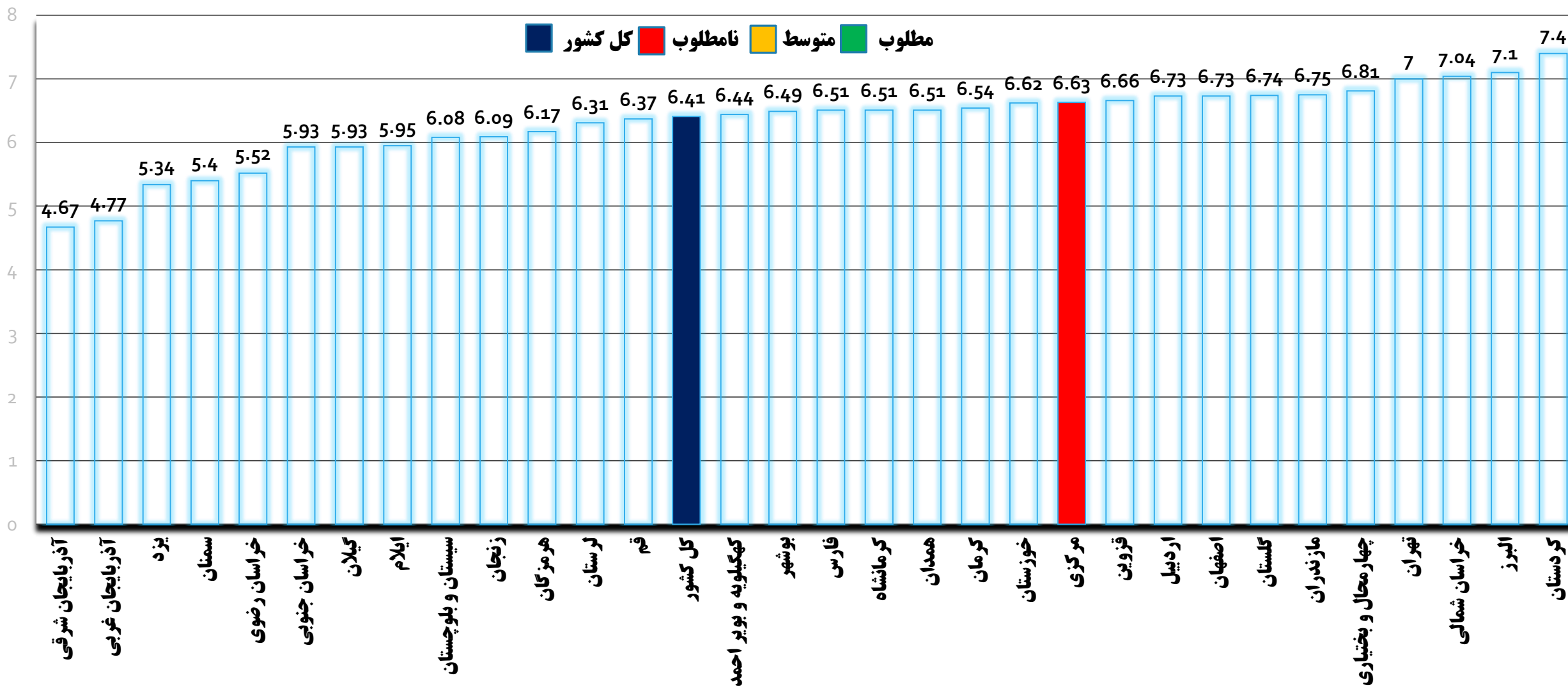
رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹ در کشور ۹ می باشد

۱۹- دخالت های غیر منطقی نهاد های حاکمیتی در تعیین قیمت ها در بازار

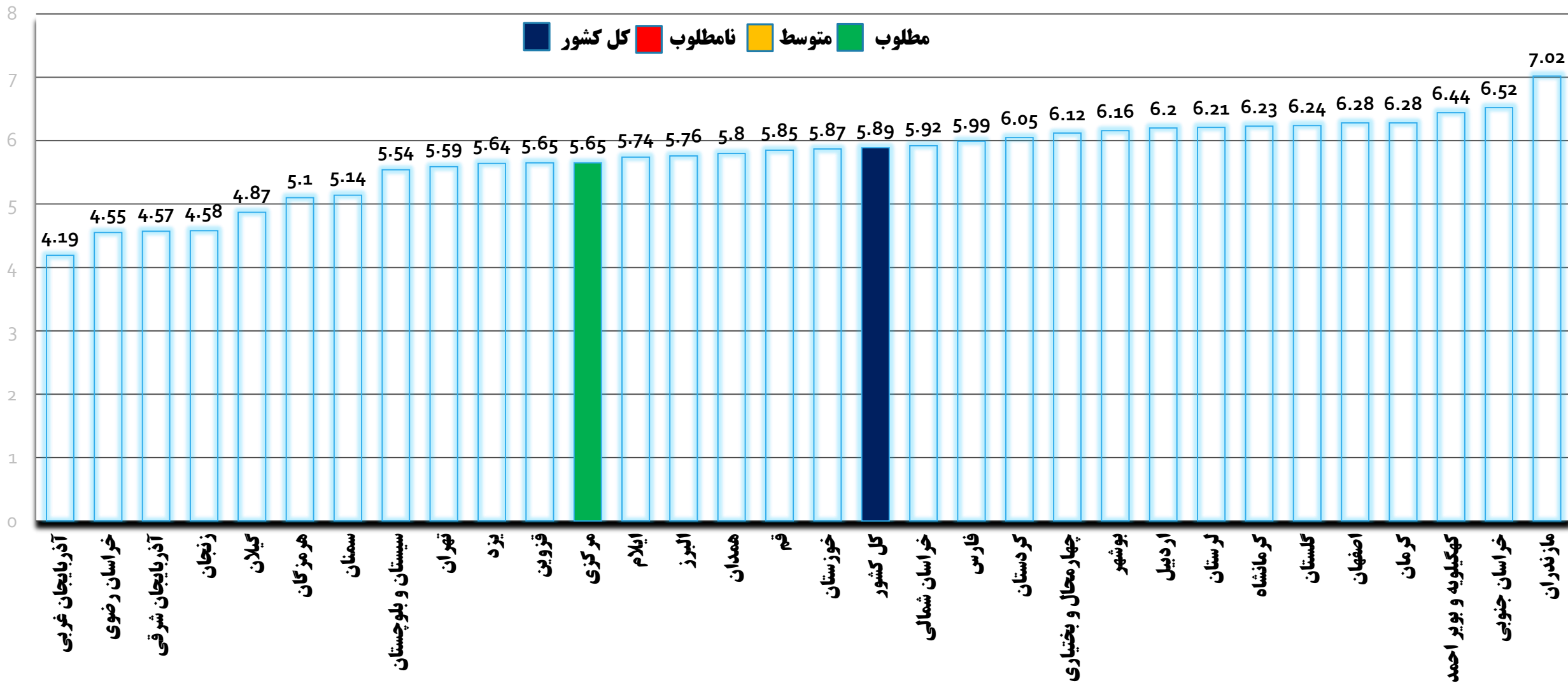
رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹ در کشور ۲۱ می باشد

۲۰- کارگری عمومی و ضعف فرهنگ کار در جامعه

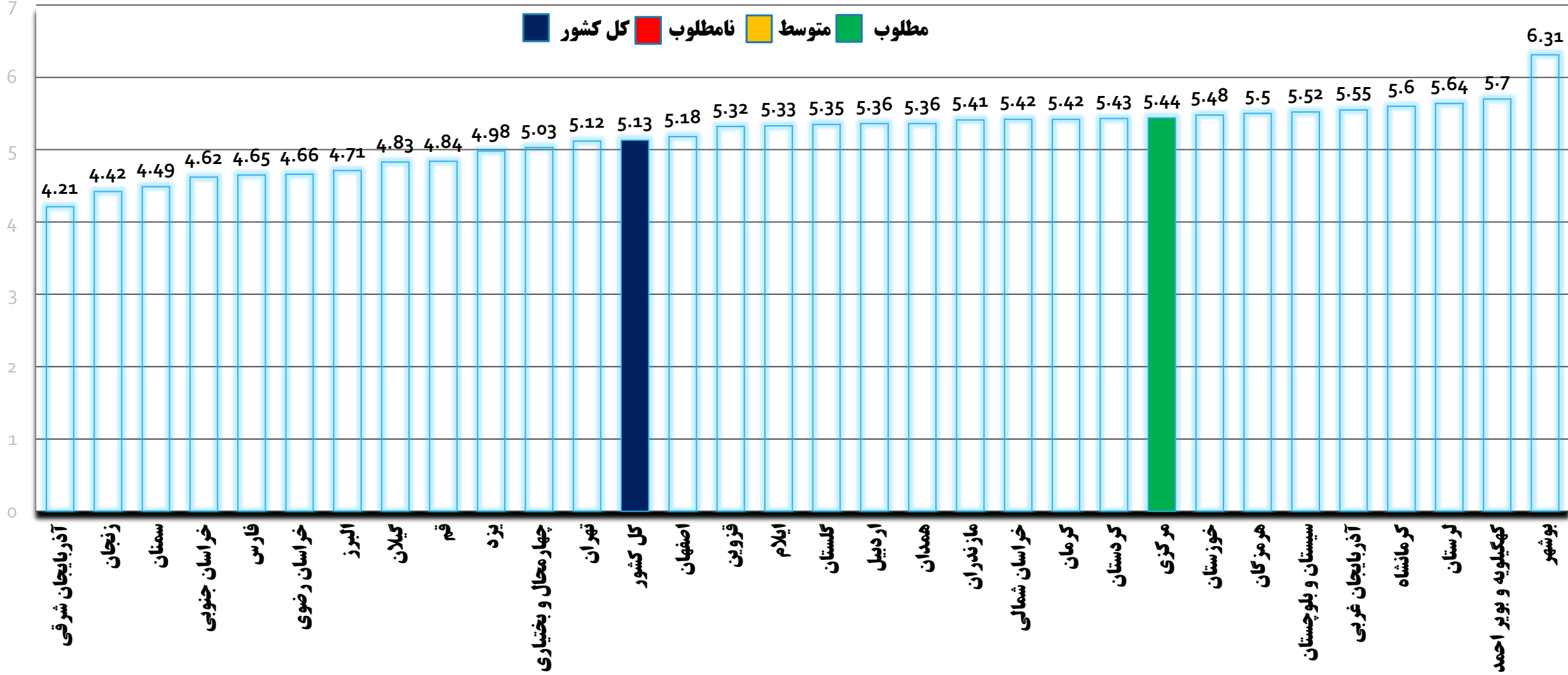
رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹ در کشور ۱۲ می باشد

۲۱- کمبود تقاضا در بازار

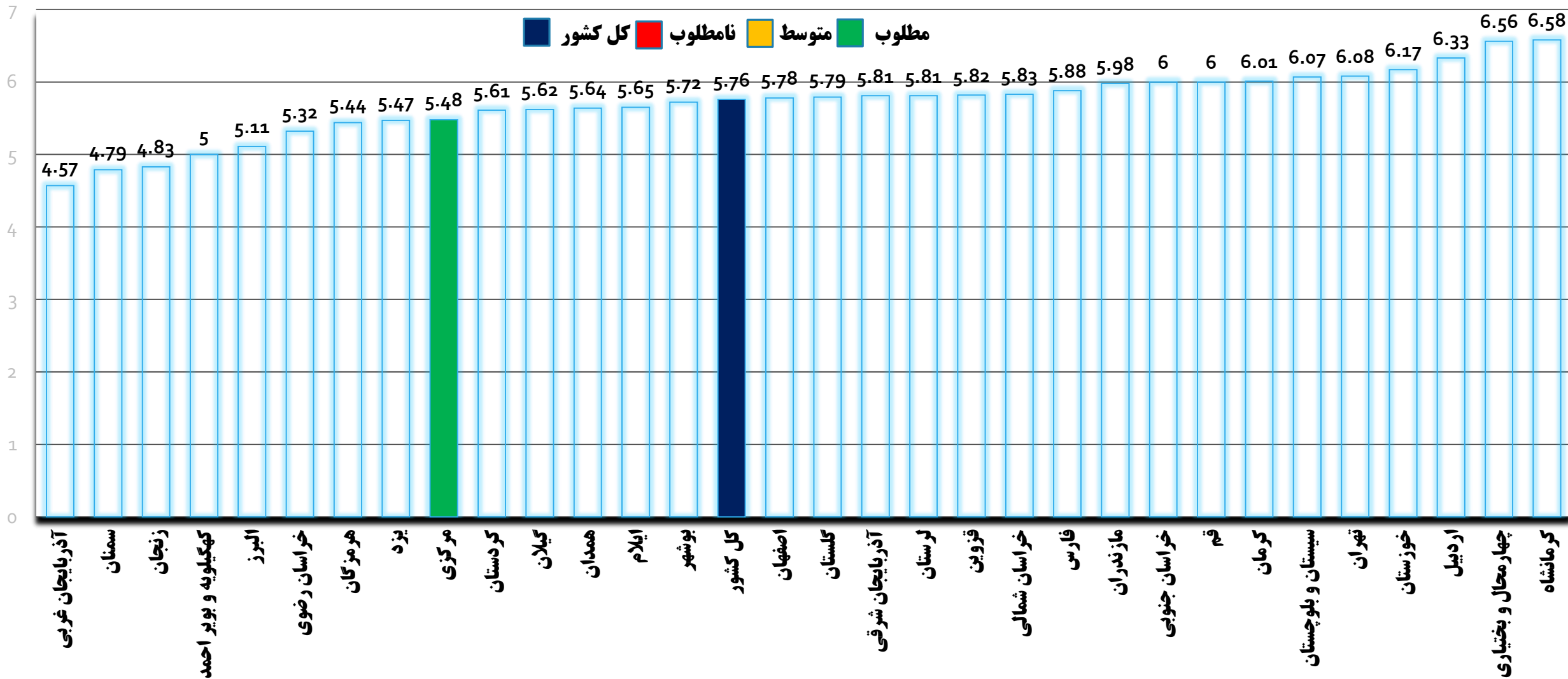
رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹ در کشور ۲۳ می باشد

۲۲- کمبود فناوری های نوین و تجهیزات مورد نیاز

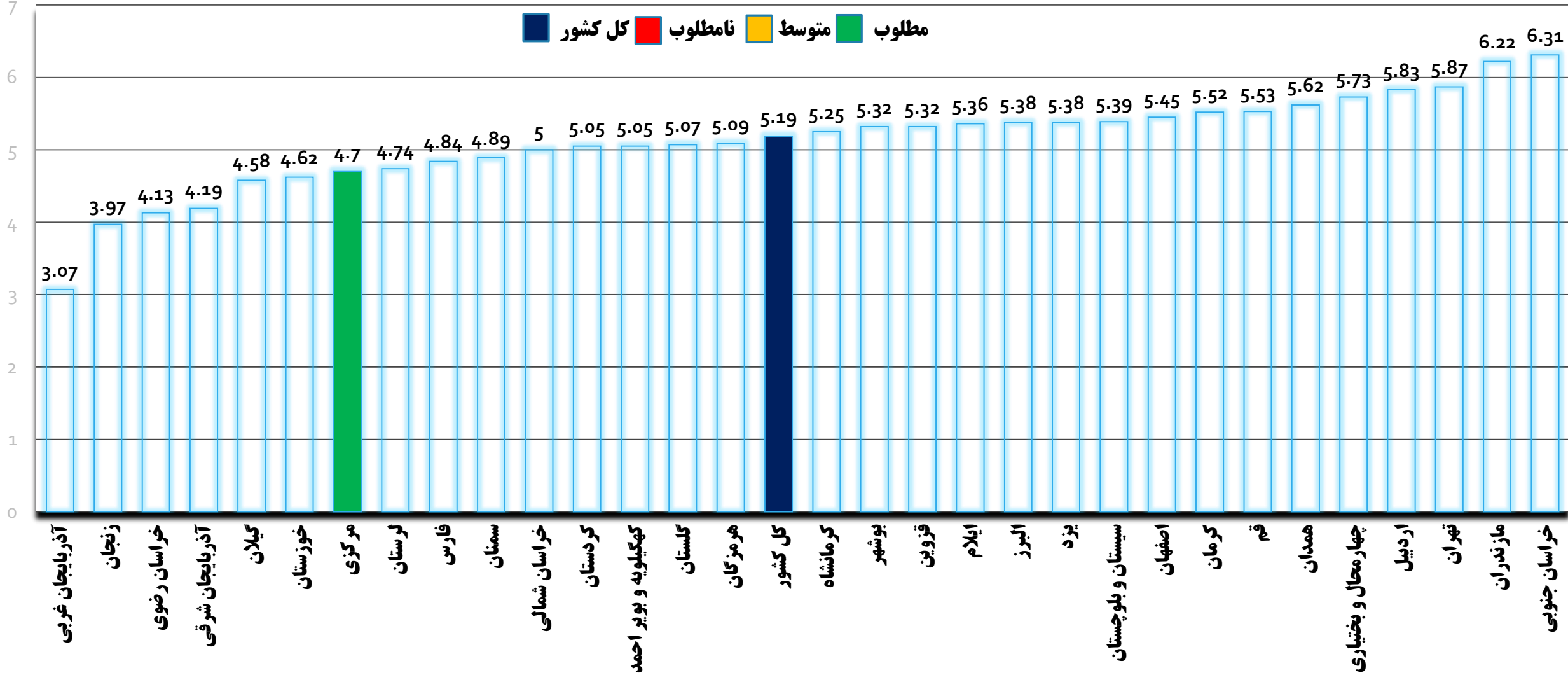
رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹ در کشور ۹ می باشد

۲۳- کمبود نیروی کار ماهر

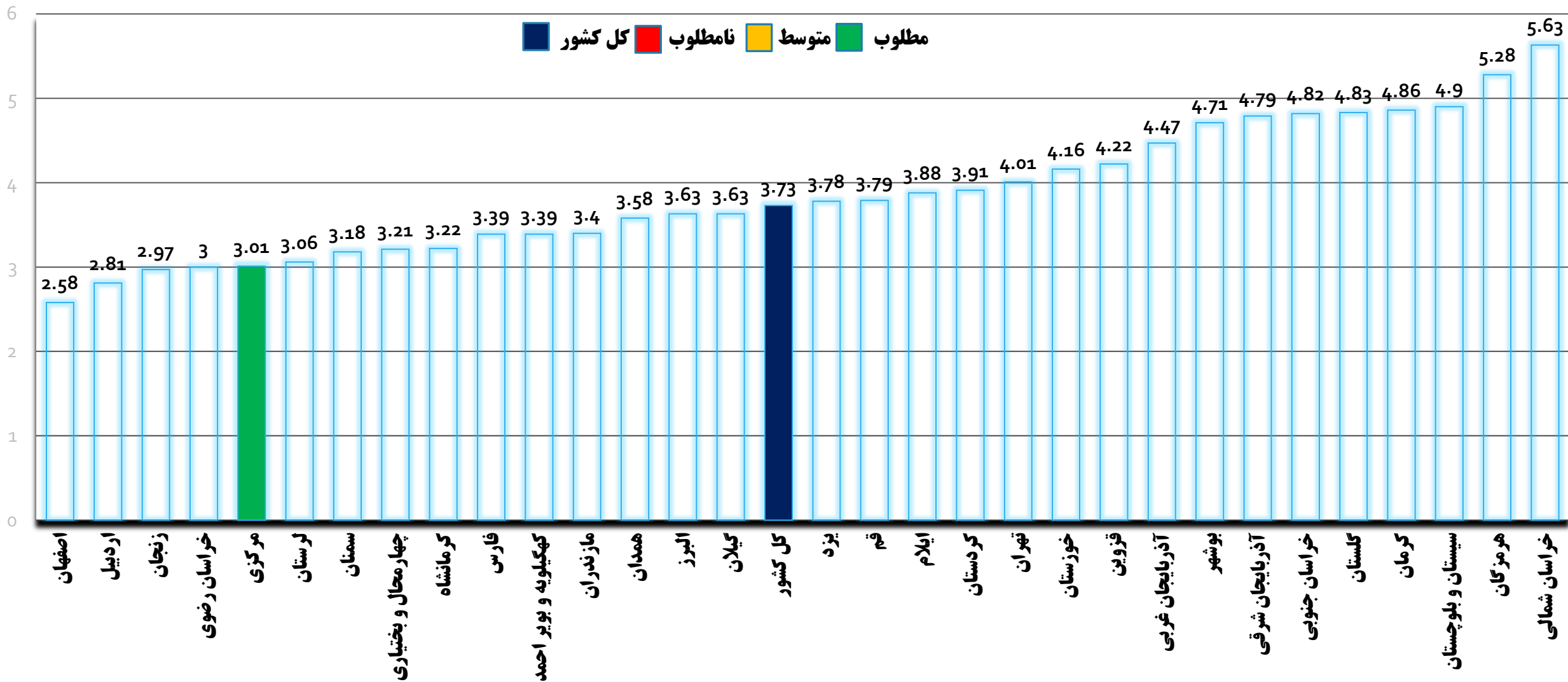
رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹ در کشور ۷ می باشد

۲۴- محدودیت های دسترسی به شبکه (تلفن همراه و اینترنت)

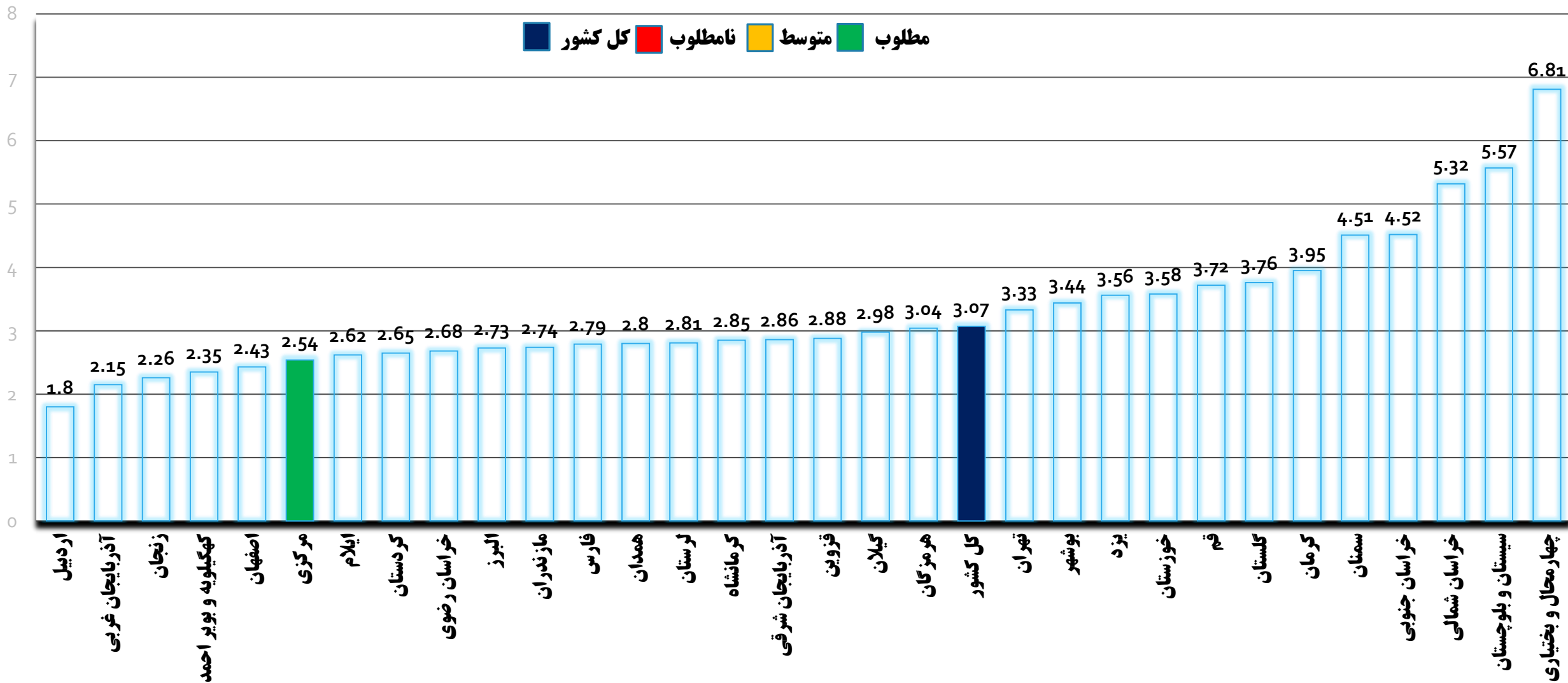
رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹ در کشور ۵ می باشد

۲۵- محدودیت دسترسی به آب

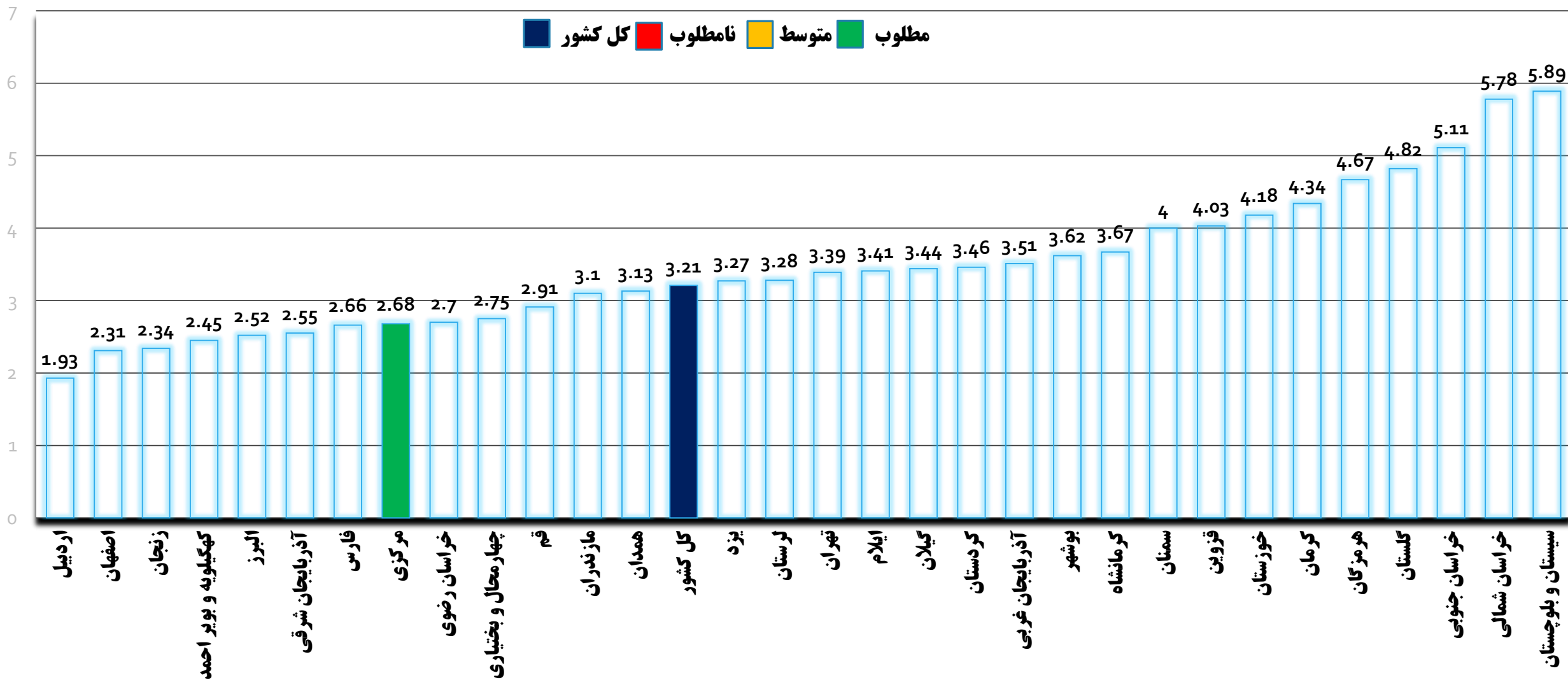
رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹ در کشور ۶ می باشد

۲۶- محدودیت دسترسی به حامل های انرژی (برق، گاز و گازوئیل و...)

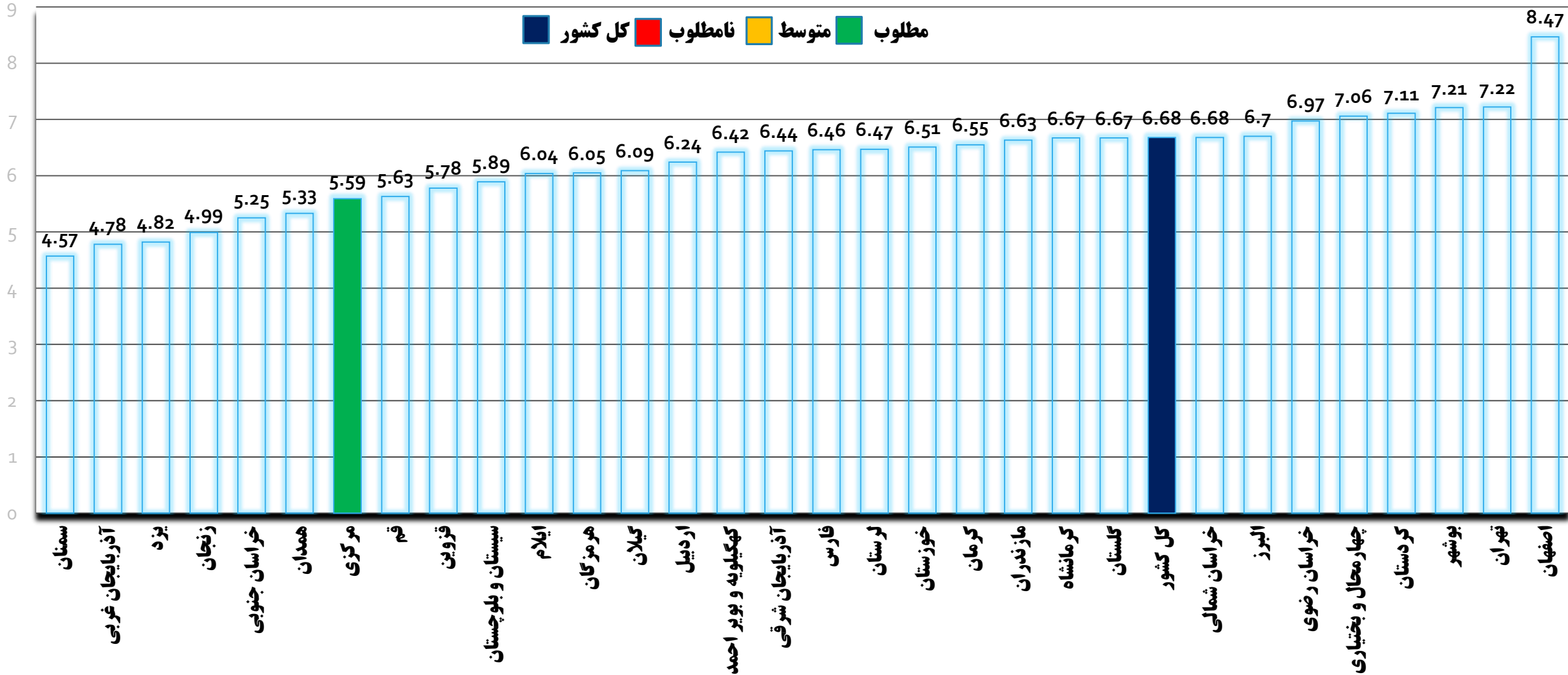
رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹ در کشور **۸** می باشد

۲۷- فساد و سوء استفاده افراد از مقام و موقعیت اداری در دستگاه های اجرایی

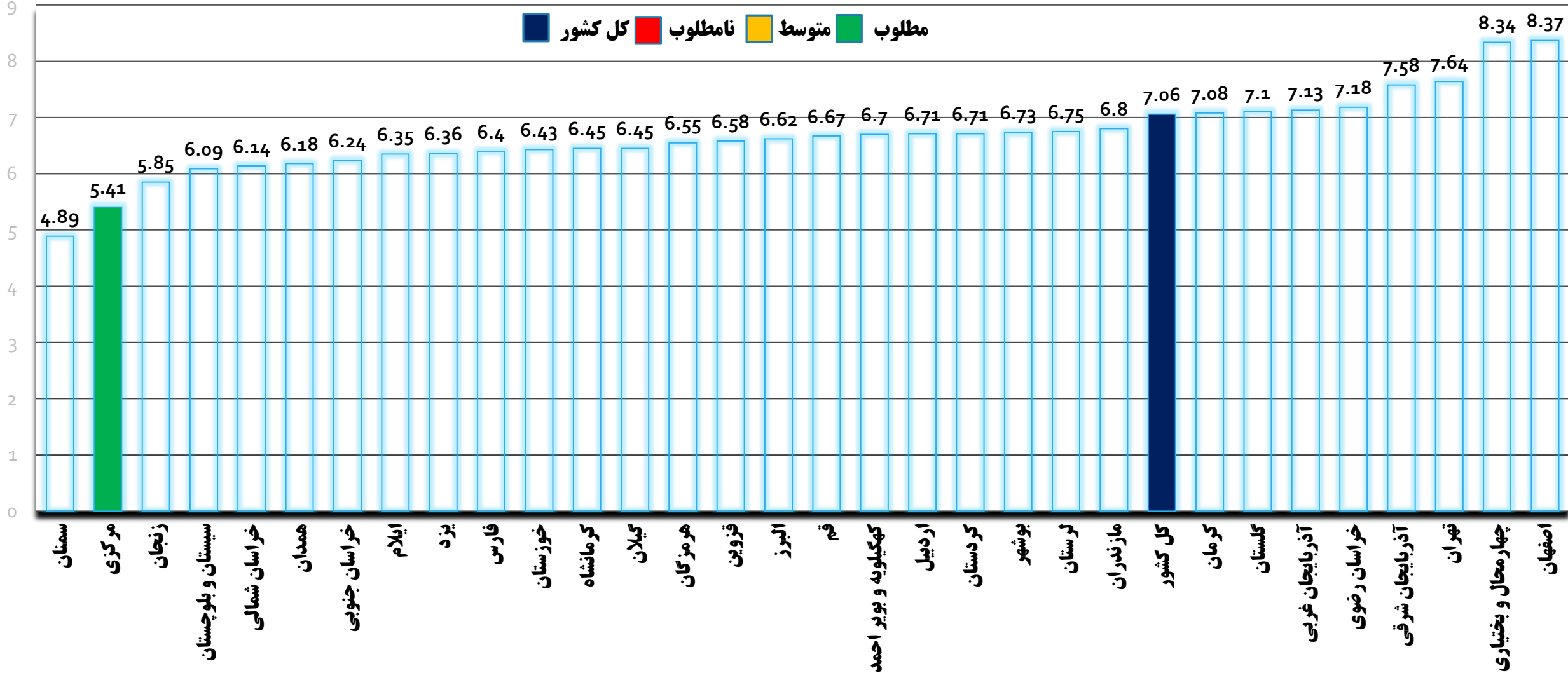
رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹ در کشور ۷ می باشد

۲۸- موانع در فرآیندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه‌های اجرایی

رتبه استان مرکزی در پاییز ۹۹ در کشور ۲ می باشد

چکیده نتایج:

رتبه	شاخص های مطلوب استان	رتبه	شاخص های نامطلوب استان
۲	۱- موانع در فرآیند های اداری و اخذ مجوز های کسب و کار در دستگاه های اجرایی	۲۹	۱- ضعف دادگاه ها در رسیدگی به شکایات و پیگیری موثر متجاوزان به حقوق دیگران
۴	۲- رویه های سختگیرانه اداره های کار و بیمه تامین اجتماعی برای مدیریت نیروی انسانی	۲۳	۲- برداشت های سلیقه ای از قوانین و مقررات توسط ماموران محیط زیست، شهرداری، گمرک، بهداشت و...
۵	۳- محدودیت های دسترسی به شبکه (تلفن همراه و اینترنت)	۲۱	۳- دخالت های غیر منطقی نهاد های حاکمیتی در تعیین قیمت ها در بازار

چکیده نتایج:

در پاییز ۹۹، فعالان اقتصادی مشارکت کننده در این پایش، سه مولفه: **۱- غیر قابل پیش بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه محصولات ۲- بی ثباتی سیاست ها، مقررات و رویه های اجرایی ناظر به کسب و کار ۳- دشواری تامین مالی از بانک ها** را نامناسب ترین و سه مولفه: **۱- محدودیت دسترسی به آب ۲- محدودیت دسترسی به حامل های انرژی (برق، گاز و گازوئیل و...)**، **۳- محدودیت دسترسی به شبکه تلفن همراه و اینترنت را مناسب ترین مولفه های محیط کسب و کار کشور نسبت به سایر مولفه ها ارزیابی نموده اند.**

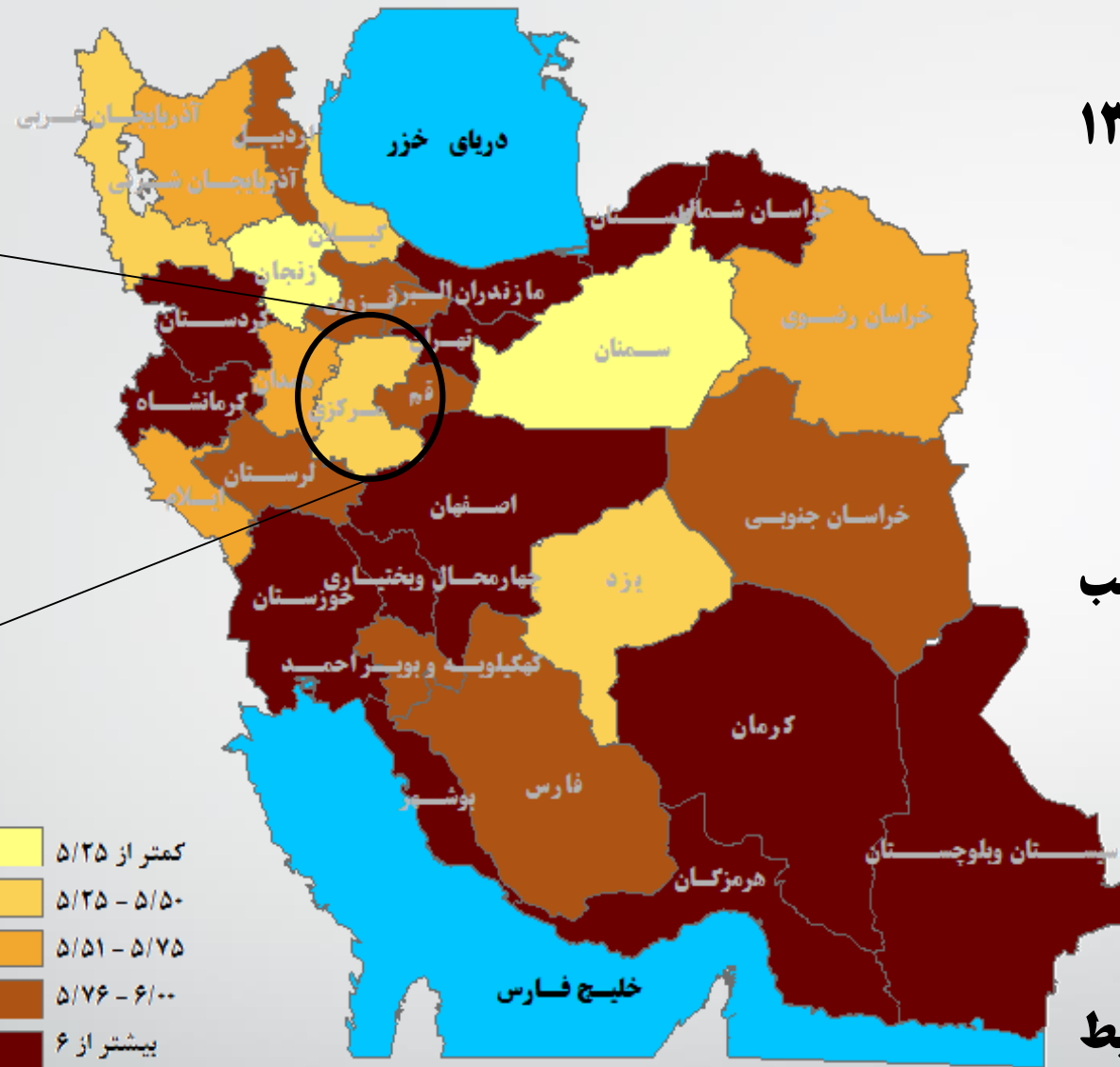
براساس یافته های این طرح در پاییز ۱۳۹۹
استان های:

- ۱- چهارمحال و بختیاری
- ۲- سیستان و بلوچستان
- ۳- گلستان

به ترتیب دارای بدترین وضعیت محیط کسب
و کار و استان های:

- ۱- سمنان
- ۲- زنجان
- ۳- آذربایجان غربی

به ترتیب دارای بهترین وضعیت محیط
کسب و کار نسبت به سایر استان ها ارزیابی
شده اند.

استان مرکزی با
امتیاز ۵/۵۰ در
رتبه ۶ وضعیت
محیط کسب و کار
کشور قرار دارد

پایش ملی محیط کسب و کار

ایران- پاییز ۹۹- دوره ۱۷

با تشکر از حسن توجه همه سروران ارجمند

تهیه شده در دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش

خصوصی استان مرکزی

زمستان ۹۹